

Raport GUS 2016

Warszawa 2017

„**MISJĄ STATYSTYKI PUBLICZNEJ** jest dostarczanie wiarygodnych, rzetelnych, niezależnych oraz wysokiej jakości informacji statystycznych na temat stanu i zmian zachodzących w społeczeństwie, gospodarce i środowisku naturalnym, odpowiadających na potrzeby odbiorców krajowych i międzynarodowych”

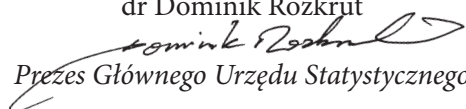
Szanowni Państwo,

z przyjemnością prezentujemy Raport GUS 2016, którym rozpoczynamy wydawanie rocznych raportów dotyczących funkcjonowania polskiej statystyki publicznej. Tą publikacją pragniemy Państwu nieco przybliżyć naszą pracę i osiągnięcia. Dlatego w raportach będziemy przedstawiać najciekawsze projekty i zmiany, jakie wprowadzamy w statystyce. Opowiemy również o naszej historii, teraźniejszości i przyszłości, a także o aktywności pozazawodowej naszych pracowników.

Polska statystyka publiczna działa w środowisku międzynarodowym, które – by sprostać rosnącym potrzebom użytkowników i zmieniającym się realiom tworzenia statystyk – podlega ciągłej modernizacji. Zgodnie z międzynarodowymi trendami, nowoczesna statystyka odchodzi od bezpośredniego zbierania danych i coraz częściej korzysta ze źródeł administracyjnych, takich jak rejestry będące w dyspozycji poszczególnych ministerstw, urzędów centralnych i jednostek lokalnych. Kolejnym krokiem będzie pozyskiwanie informacji z „Big Data”, różnorodnych zbiorów danych, których przetwarzanie i analiza jest trudna, ale jednocześnie wartościowa, ponieważ może prowadzić do zdobycia nowej wiedzy. Wymaga to jednak dokładnego zbadania tych zasobów i możliwości pozyskania z nich wiarygodnych oraz dobrej jakości danych, które będziemy mogli wykorzystać dla Państwa. O tym i o innych sprawach dowiedzą się Państwo z prezentowanego opracowania.

Życzę interesującej lektury Raportu GUS 2016.

dr Dominik Rozkrut

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego

Spis treści

Polska w OECD 1996–2016 5

Polska statystyka publiczna 7

Organizacja polskiej statystyki publicznej 7

Rządowa Rada Ludnościowa (RRL) 11

Budżet statystyki publicznej w 2016 r. 12

Pracownicy statystyki publicznej w 2016 r. 13

Statystyki o statystyce 14

Spotkania edukacyjne 15

Innowacje w statystyce publicznej 17

System STRATEG 17

Aplikacja Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju 17

Program Operacyjny Pomoc Techniczna 19

Wybrane publikacje i badania realizowane przez służby statystyki publicznej w 2016 r. 20

Badanie Ruchu Transgranicznego 20

Społeczeństwo Informacyjne 22

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) 23

Statystyczny pomiar jakości życia 24

Wybrane publikacje 25

Nowe badania w 2016 r. 28

Współpraca międzynarodowa 31

Ważne wydarzenia dla statystyki publicznej 34

Poza urzędem 36

Statystyka społecznie 36

Sportowcy w statystyce 36

Polska w OECD 1996–2016

W dniu 22 listopada 2016 r. minęło dwadzieścia lat członkostwa Polski w Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

OECD to międzyrządowa organizacja powstała w 1961 r., skupiająca obecnie 35 państw o ustroju demokratycznym. Jej podstawowym celem jest osiągnięcie jak najwyższego trwałego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu życia w państwach członkowskich. Organizacja ta poszukuje najlepszych rozwiązań politycznych i gospodarczych oraz promuje działania zmierzające do poprawy jakości życia ludzi na całym świecie w myśl hasła „Lepsze polityki dla lepszego życia”.

Polskie członkostwo w OECD

Przystąpienie Polski do Organizacji było elementem sprzyjającym ożywieniu współpracy z krajami wysokorozwiniętymi, miało także istotne znaczenie dla kształtowania się struktur demokratycznych oraz wpłynęło na wzmocnienie pozycji Polski na arenie międzynarodowej. W obliczu nasilających się współzależności ekonomicznych pomiędzy krajami oraz postępującej globalizacji akcesja do OECD przyczyniła się do wsparcia procesu transformacji gospodarczej naszego kraju. Zaangażowanie w prace Organizacji zaowocowało doświadczeniami cennymi dla rozwoju współpracy z innymi państwami i ugrupowaniami.

Członkostwo w OECD umożliwiło szersze otwarcie polskiej gospodarki, prowadząc do poprawy konkurencyjności i produktywności, a także do wzrostu wymiany handlowej i kapitałowej z zagranicą.

20 lat partnerstwa i współpracy

„Ostatnie 20 lat to historia sukcesu Polski, która rozwijała się szybciej niż jakakolwiek inna europejska gospodarka” – powiedział Sekretarz Generalny OECD Angel Gurría, gość specjalny jubileuszowej konferencji „20 lat partnerstwa i współpracy między Polską a OECD”. Konferencję zorganizowało Ministerstwo Spraw Zagranicznych 25 listopada 2016 r. w Warszawie. Podczas konferencji Prezes Głównego Urzędu Statystycznego Dominik Rozkrut w swoim wystąpieniu pt.: „Polska i OECD w latach 1996–2016 – z perspektywy statystyki” przedstawił główne tendencje w sytuacji społeczno-gospodarczej Polski w minionym dwudziestoleciu. Prezes Dominik Rozkrut zaprezentował również okolicznością publikację *Polska w OECD 1996–2016*, przygotowaną przez GUS z okazji jubileuszu.

Polska w OECD 1996–2016

Publikacja przywołuje najważniejsze wydarzenia z kart historii Polski, jak i samej Organizacji, propaguje jej działalność oraz przedstawia analizy zmian społecznych i gospodarczych w Polsce na tle państw członkowskich. *Polska w OECD 1996–2016* w części pierwszej, przygotowanej we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwem Rozwoju, przedstawia podstawowe informacje na temat celów, sposobów i zakresu działania wraz z przeglądem najważniejszych wydarzeń z historii Organizacji. Znalazły się tu również zagadnienia dotyczące zaangażowania polskiej statystyki publicznej w działania podejmowane przez Komitet do spraw Statystyki i Polityki Statystycznej OECD.

Część druga publikacji ma charakter opisu analitycznego, zilustrowanego wykresami oraz infografikami i została przygotowana na podstawie danych statystycznych zebranych w bazie OECD. Wyodrębniono tutaj dwa obszary – pierwszy skupia się na zestawie zmiennych

tworzących wskaźnik poprawy jakości życia (*Better Life Index*), w drugim obszarze podjęto tematykę uwarunkowań makroekonomicznych.

Współpraca w ramach OECD

Podczas dyskusji panelowej „Jak Polska może jeszcze lepiej korzystać z członkostwa w OECD”, która odbyła się w ramach jubileuszowej konferencji, Prezes GUS Dominik Rozkrut zaprezentował obszary szczególnie zaangażowania polskiej statystyki dotyczące m.in. kwestii pomiaru innowacyjności polskiej gospodarki i zmian obserwowanych w społeczeństwie w zakresie użytkowania nowoczesnych technologii.

Bardzo dobrym przykładem takich zmian jest rosnący dostęp do technologii informatycznych w naszym społeczeństwie. W ten sposób poprawia się dostęp do informacji, co sprzyja wyrównywaniu możliwości

edukacyjnych i szans na rynku pracy. W 2015 r. komputery stanowiły powszechny element wyposażenia norweskich, holenderskich i luksemburskich gospodarstw domowych (od 96,5% do 95,3%), natomiast najniższe wartości wskaźnika obserwuje się w tureckich (50,6%), litewskich (67,6%) oraz greckich gospodarstwach domowych (68,6%). W 2015 r. w Polsce 77,9% gospodarstw domowych było wyposażonych w komputery. W stosunku do 2006 r. wskaźnik ten wzrósł o 33 p.proc. Wzrost ten należał do najwyższych wśród krajów OECD. Oprócz Polski znaczną poprawę w zakresie dostępności komputerów w gospodarstwach domowych odnotowano na Łotwie, w Estonii oraz Czechach (wzrost w granicach 36–40 p.proc.).

Członkostwo w OECD zobowiązuje do systematycznego przekazywania informacji o kierunkach i zasadach realizowanych polityk, jednocześnie daje okazję do wzajemnej wymiany doświadczeń w sferze polityki krajowej i legislacji oraz umożliwia prowadzenie konsultacji i studiów nad poszczególnymi gospodarkami. Od momentu zapoczątkowania współpracy z OECD odbyło się czternaście przeglądów polskiej gospodarki, ostatni w lutym 2016 r. Oprócz tradycyjnie omawianych kwestii dotyczących polityki makroekonomicznej, szczególną uwagę poświęcono migracjom i kompetencjom pracowników oraz inwestycjom w infrastrukturę transportową i energetyczną.

Jednym z istotnych aspektów działalności OECD jest prowadzenie badań statystycznych. Ich wyniki stanowią uzupełnienie danych krajowych urzędów statystycznych i są wykorzystywane do prowadzenia analiz społeczno-gospodarczych. Polska statystyka współuczestniczy w wytyczaniu kierunków badań statystycznych, ustalaniu standardów metodologicznych oraz podnoszeniu jakości, a także wspieraniu prac nad nowatorskimi rozwiązaniami rozpowszechniania danych statystycznych.

Polska statystyka publiczna

Organizacja polskiej statystyki publicznej

Służby polskiej statystyki publicznej stanowią Prezes Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), podlegli mu dyrektorzy 16 urzędów statystycznych (US) oraz jednostki obsługi statystyki publicznej: Centrum Informatyki Statystycznej (CIS), Zakład Wydawnictw Statystycznych (ZWS) i Centralna Biblioteka Statystyczna im. Stefana Szulca (CBS).

Główny Urząd Statystyczny

Prezes GUS kieruje Głównym Urzędem Statystycznym przy pomocy wiceprezesów, dyrektora generalnego urzędu i dyrektorów komórek organizacyjnych. W skład GUS wchodzi aktualnie 19 komórek organizacyjnych (biur i departamentów). Wykonują one zadania określone w regulaminie organizacyjnym GUS i w regulaminach wewnętrznych komórek.

Gabinet Prezesa – wykonuje zadania wynikające z nadzoru Prezesa GUS nad jednostkami służb statystyki publicznej, analizuje zadania i potrzeby służb statystyki publicznej, zapewnia obsługę prawną i legislacyjną kierownictwa urzędu.

Departament Finansowo-Księgowy – zapewnia obsługę finansową resortu, kalkuluje koszty badań, zajmuje się obsługą finansowo-księgową GUS, w tym obejmującą realizację zadań współfinansowanych ze środków

pozabudżetowych oraz organizacją zamówień publicznych w GUS.

Biuro Organizacji i Kadr – zapewnia ciągłość i organizację pracy GUS, przygotowuje projekty regulaminu organizacyjnego GUS i departamentów, organizuje nabory pracowników, opracowuje opisy stanowisk pracy i oceny okresowe, zajmuje się obsługą kadrową, inicjuje działalność szkoleniową, przygotowuje program zarządzania zasobami ludzkimi oraz edukacji statystycznej.

Biuro Administracyjne – zajmuje się gospodarką lokalową, obsługą techniczną i gospodarczą oraz administracyjną GUS, ewidencją i gospodarowaniem majątkiem, zapewnia bezpieczeństwo i higienę pracy w GUS, realizuje zadania obrony cywilnej, ochrony przeciwpożarowej oraz procedury zarządzania kryzysowego.

Biuro Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji – koordynuje działania jednostek służb statystyki publicznej na rzecz ochrony danych statystycznych, danych osobowych, informacji niejawnych i innych tajemnic chronionych prawem, rozwija system teleinformatyczny, współpracuje z Departamentem Informacji w działaniach na rzecz ochrony tajemnicy statystycznej, zajmuje się sprawami obronnymi oraz badaniami statystycznymi obronności.

Departamenty GUS inicjują badania statystyczne, opracowują ich programy, prowadzą oraz koordynują badania, prace metodologiczne, analizy, publikują wyniki badań z następujących obszarów:

Departament Programowania i Koordynacji Badań – opracowuje wieloletni program rozwoju statystyki publicznej i roczny Program badań statystycznych statystyki publicznej oraz plan opracowań statystycznych. Dla potrzeb badań statystycznych rozpoznaje systemy informacyjne administracji publicznej oraz

współpracuje z gestorami tych systemów. Przygotowuje wzory formularzy, ankiet i kwestionariuszy zatwierdzone przez Prezesa Rady Ministrów. Koordynuje i monitoruje badania, w tym spisy powszechne, wykorzystuje systemy informacji geograficznej (GIS) w badaniach statystycznych.

Departament Metodologii, Standardów i Rejestrów

– zajmuje się podstawowymi standardami klasyfikacyjnymi, definicjami i pojęciami, prowadzi rejestry statystyczne i system operatów do badań społecznych oraz krajowe rejestry urzędowe podmiotów gospodarki narodowej (REGON) i podziału terytorialnego kraju (TERYT).

Departament Analiz i Opracowań Zbiorczych – inicjuje i prowadzi prace mające na celu przygotowywanie zbiorczych informacji, analiz i publikacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą kraju oraz porównań międzynarodowych.

Departament Rachunków Narodowych – opracowuje zasady metodologiczne oraz prowadzi i koordynuje opracowania i analizy systemu rachunków narodowych, notyfikacji fiskalnej długu i deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, inwestycji i środków trwałych w gospodarce narodowej, międzynarodowych porównań PKB i parytetu siły nabywczej walut.

Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów – zajmuje się analizami makroekonomicznymi oraz oceną sytuacji społeczno-gospodarczej kraju i koniunktury, z uwzględnieniem uwarunkowań regionalnych, sektorowych i międzynarodowych, a także sektora finansów publicznych oraz instytucji rynku finansowego.

Departament Badań Regionalnych i Środowiska – zajmuje się badaniami regionalnymi w skali kraju,

zbiorczymi opracowaniami i analizami regionalnymi, koordynuje prace badawcze w tym obszarze, jak również badania i analizy statystyczne dotyczące stanu, zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej, jakości środowiska, ekonomicznych aspektów ochrony środowiska, w tym rachunków środowiskowych.

Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy

– prowadzi badania w zakresie demografii, migracji ludności, rodzin, narodowości i wyznań, zasobów pracy, popytu na pracę, aktywności ekonomicznej ludności, pracujących, zatrudnienia, bezrobocia, wynagrodzeń, kosztów pracy, warunków pracy, wypadków przy pracy i strajków; opracowuje prognozy demograficzne, publikuje wyniki badań i analiz statystycznych w tych obszarach.

Departament Badań Społecznych i Warunków Życia

– zajmuje się jakością i warunkami życia, statystyką zdrowia, edukacji, kultury, turystyki, sportu, pomocy społecznej, opieki nad dzieckiem i rodziną, wymiaru sprawiedliwości, gospodarki społecznej i kapitału społecznego.

Departament Handlu i Usług – zajmuje się statystyką działalności handlowej i gastronomicznej, stosunków gospodarczych z zagranicą, działalności transportowej i łączności, usług mieszkaniowych i infrastruktury komunalnej, usług biznesowych, cen towarów i usług detalicznych, cen w imporcie i eksporcie, również statystyką cen producentów wybranych usług.

Departament Produkcji – prowadzi analizy statystyczne dotyczące działalności przemysłowej, budowlanej, cen producentów w tym zakresie i gospodarki materiałowej oraz paliwowo-energetycznej; koordynuje prace w zakresie B+R, innowacyjności oraz społeczeństwa informacyjnego.

Departament Przedsiębiorstw – zajmuje się badaniami dotyczącymi funkcjonowania sektora przedsiębiorstw niefinansowych, prowadzi w tym zakresie analizy, również wieloaspektowe oraz przygotowuje opracowania.

Departament Rolnictwa – prowadzi badania i analizy rolnictwa i leśnictwa, m.in.: zasobów produkcyjnych, skupu produktów, bilansów, zaopatrzenia w środki produkcji; opracowuje mierniki produkcji, rachunki satelitarne, stan zasobów leśnych, ceny, w tym ceny ziemi; zajmuje się sytuacją ekonomiczną gospodarstw rolnych oraz usługami dla rolnictwa.

Departament Współpracy Międzynarodowej – organizuje i koordynuje współpracę służb statystyki publicznej w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS) oraz z urzędami statystycznymi krajów spoza Unii Europejskiej i z organizacjami międzynarodowymi.

Departament Informacji – zajmuje się rozpowszechnianiem informacji statystycznych, w tym ogłaszanych na mocy obowiązujących aktów prawnych i zobowiązań międzynarodowych, koordynacją działalności urzędów statystycznych w zakresie udostępniania informacji; wykorzystuje nowoczesne metody dostępu do informacji statystycznych, koordynuje prace nad ochroną tajemnicy statystycznej.

Urzędy statystyczne

W każdym województwie w Polsce funkcjonuje urząd statystyczny, kierowany przez dyrektora powoływanego i odwoływanego przez prezesa GUS. Zadania US określa ustawa o statystyce publicznej oraz statut nadawany przez prezesa GUS.

Do urzędów statystycznych należy wykonywanie specjalistycznych zadań ogólnokrajowych, realizowanych w ramach prac prowadzonych na rzecz statystyki publicznej jako całości. Na każdym etapie prowadzonych prac urzędy statystyczne współpracują z właściwymi departamentami GUS i jednostkami podporządkowanymi prezesowi GUS.

Urzędy statystyczne specjalizują się w następujących obszarach:

Urząd Statystyczny w Białymstoku – leśnictwo i ochrona przyrody;

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy – rynek pracy, w tym zezwolenia na pracę dla cudzoziemców i wynagrodzenia;

Urząd Statystyczny w Gdańsku – edukacja, kapitał ludzki, badania pracy niezarobkowej, warunki pracy oraz aktywność ekonomiczna ludności;

Urząd Statystyczny w Katowicach – rachunki regionalne, rynek finansowy, instrumenty finansowe, nakłady inwestycyjne i środki trwałe, ochrona środowiska, nakłady i efekty rzeczowych inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej;

Urząd Statystyczny w Kielcach – gospodarka nieobsługiwana w zarejestrowanych podmiotach gospodarczych, działalność nielegalna (szara strefa); handel i usługi;

Urząd Statystyczny w Krakowie – gospodarka społeczna, zdrowie i ochrona zdrowia, kultura, pomoc społeczna, piecza zastępcza i ratownictwo;

Urząd Statystyczny w Lublinie – gospodarka mieszkaniowa i komunalna oraz budownictwo;

Urząd Statystyczny w Łodzi – małe i średnie przedsiębiorstwa oraz warunki życia ludności, rozwój i interpretacja standardów klasyfikacyjnych i nomenklatur;

Urząd Statystyczny w Olsztynie – demografia i migracje ludności, statystyka społeczna, rolnictwo, obszary wiejskie, produkcja wyrobów przemysłowych;

Urząd Statystyczny w Opolu – ceny: towarów i usług, producentów wyrobów spożywczych, robót i obiektów drogowych oraz mostowych, w handlu zagranicznym, producentów usług, w rolnictwie;

Urząd Statystyczny w Poznaniu – statystyka krótkookresowa, statystyka miast i małych obszarów, bank danych makroekonomicznych i system monitorowania polityki rozwoju;

Urząd Statystyczny w Rzeszowie – sport i turystyka, rynek materiałowy i paliwowo-energetyczny, badania obszarów transgranicznych, statystyka euroregionalna;

Urząd Statystyczny w Szczecinie – nauka, technika, innowacje i społeczeństwo informacyjne, statystyka morską, transport wodny śródlądowy, transport i łączność;

Urząd Statystyczny w Warszawie – przedsiębiorstwa niefinansowe, wykorzystanie administracyjnych źródeł danych, rozwój systemów analiz statystycznych i systemów udostępniania informacji;

Urząd Statystyczny we Wrocławiu – działalność samorządu terytorialnego, statystyka transgraniczna, produkcja wyrobów przemysłowych, opracowywanie statystyk sektora instytucji rządowych i samorządowych. Administrowanie i rozwijanie Banku Danych Lokalnych (BDL);

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze – koniunktura w rolnictwie oraz koniunktura gospodarcza

– badania prowadzone metodą testu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu, sektorze pozostałych usług oraz w gospodarstwach rolnych.

Jednostki obsługi statystyki publicznej

Zakład Wydawnictw Statystycznych

Zadaniem ZWS jest prowadzenie prac wydawniczych i poligraficznych, przede wszystkim na potrzeby służb statystyki publicznej.

Centrum Informatyki Statystycznej

Do podstawowych zadań CIS należy dostarczanie i rozwój usług informatycznych wykorzystywanych przez statystykę publiczną.

CIS dba również o rozwój i bezpieczeństwo systemów informatycznych i baz danych.

Centralna Biblioteka Statystyczna im. Stefana Szulca

Druga co do liczby woluminów biblioteka statystyczna w Europie. Zapewnia dostęp do specjalistycznych materiałów bibliotecznych i zasobów informacyjnych statystyki publicznej.

Centrum Badań i Edukacji Statystycznej (CBiES) GUS w Jachrance

CBiES pełni funkcje ogólnopolskiej i międzynarodowej placówki kształcenia statystycznego dla potrzeb statystyki publicznej, świadczy także usługi edukacyjne oraz badawcze na rzecz innych jednostek i instytucji. CBiES prowadzi i organizuje działalność wspomagającą naukowe badania statystyczne i innowacyjne.

Rządowa Rada Ludnościowa (RRL)

RRL jest organem doradczym Prezesa Rady Ministrów w sprawach demografii i polityki ludnościowej. W 1997 r. przejęła zadania Rządowej Komisji Ludnościowej działającej od 1974 r. Obecnie przewodniczącą Rady jest prof. dr hab. Józefina Hrynkiewicz, a sekretarzem generalnym – dr Alina Potrykowska.

Do zadań Rządowej Rady Ludnościowej należy przede wszystkim:

- coroczne przedkładanie Radzie Ministrów raportów o sytuacji demograficznej kraju,
- inicjowanie prac legislacyjnych i opiniowanie aktów prawnych w zakresie polityki ludnościowej,
- inicjowanie badań naukowych w dziedzinie demografii i polityki ludnościowej,
- współpraca z Komitetem Nauk Demograficznych PAN, Polskim Towarzystwem Demograficznym, Głównym Urzędem Statystycznym, uczelniami i stowarzyszeniami naukowymi w celu rozwijania badań i upowszechniania wiedzy demograficznej,
- współdziałanie z międzynarodowymi organizacjami (ONZ, Rada Europy, OECD i inne) w obszarach dotyczących problematyki ludnościowej.

W ramach współpracy z ONZ Rządowa Rada Ludnościowa bierze udział w pracach Komisji Ludności

i Rozwoju ONZ. Dzięki staraniom RRL i Ministerstwa Spraw Zagranicznych przedstawiciele Polski w latach 2001–2004 oraz 2008–2011 byli w składzie tej Komisji. RRL we współpracy z odpowiednimi resortami opracowuje materiały na sesje Komisji i ustala składy delegacji reprezentujących Polskę.

RRL w swoich corocznych raportach pt.: *Sytuacja demograficzna Polski* podkreśla konieczność interdyscyplinarnego podejścia do procesów demograficznych zachodzących w naszym kraju.

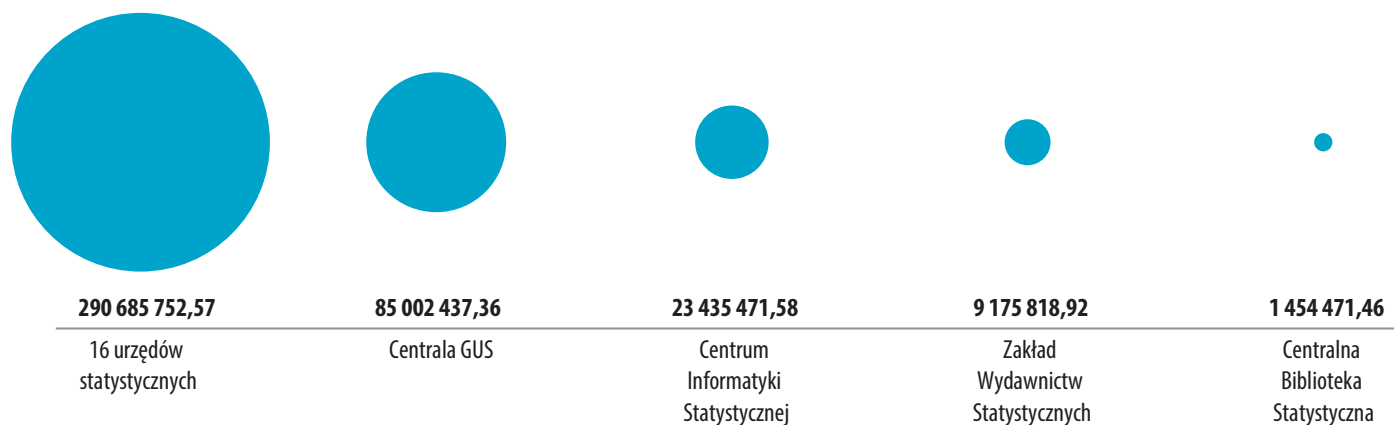
26 kwietnia 2016 r. w gmachu Sejmu RP Rządowa Rada Ludnościowa przygotowała konferencję „Perspektywy demograficzne jako wyzwanie dla polityki ludnościowej Polski”. Uczestniczący w konferencji przedstawiciele władz wojewódzkich, państwowych i samorządowych wystąpili z inicjatywą zorganizowania podobnych tematycznie debat w poszczególnych województwach. RRL podjęła tę ideę i wspólnie z wojewodami oraz wojewódzkimi urzędami statystycznymi organizuje konferencje w poszczególnych regionach.

Dotychczas konferencje odbyły się w 6 województwach, kolejnych 10 spotkań zaplanowano na I półrocze 2017 r. W debatach podejmowane są zagadnienia związane z perspektywami demograficznymi w danym województwie, migracjami, starzeniem się społeczeństwa oraz problemem wpływu tych czynników na rynek pracy i kondycję rodzin. Ważnym elementem spotkań jest analiza wyzwań stojących przed polityką społeczną.

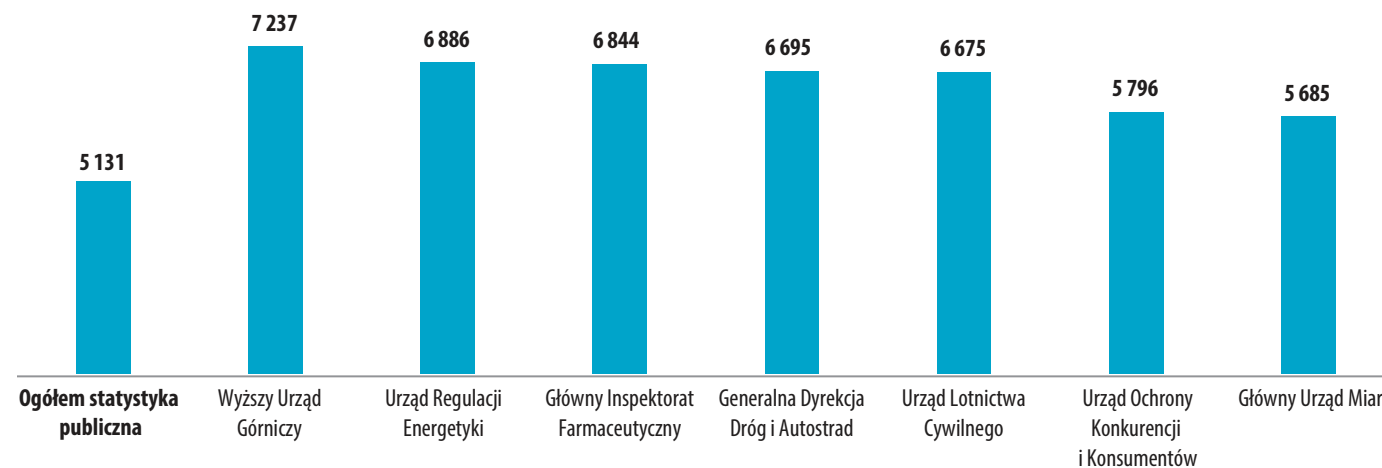
Podsumowaniem będzie planowana na jesień 2017 r. konferencja ogólnopolska, która pozwoli przedstawicielom wszystkich regionów zaprezentować najważniejsze problemy i wyzwania przyszłości. Stworzy również możliwość porównań międzyregionalnych, co powinno zaowocować współpracą w kształtowaniu przyszłej polityki rozwoju gospodarczego i społecznego.

Budżet statystyki publicznej w 2016 r.

Budżet statystyki publicznej w 2016 r. w podziale na jednostki w zł

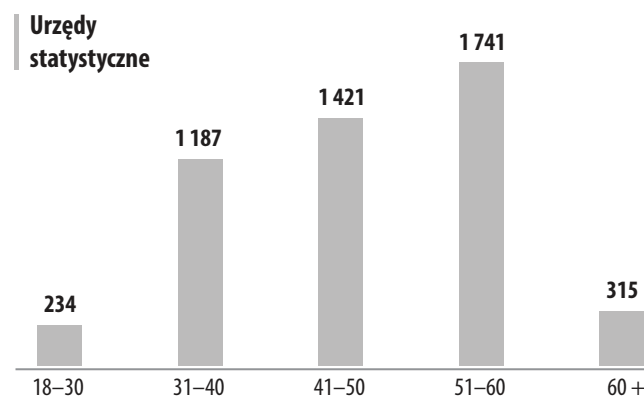
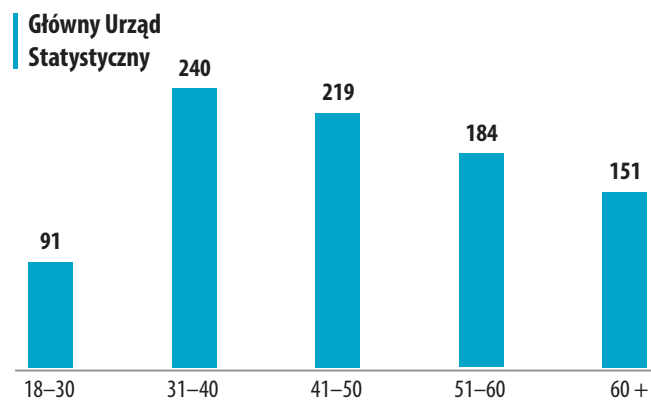

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2015 r. w wybranych urządach administracji rządowej w zł

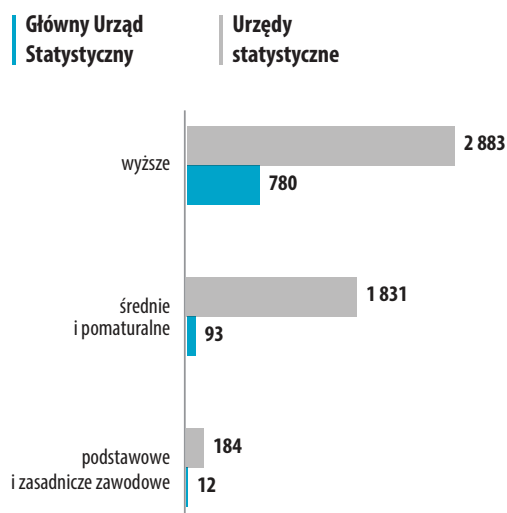

Pracownicy statystyki publicznej w 2016 r.

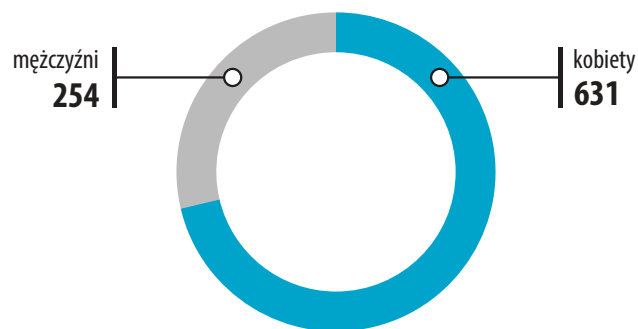
Zatrudnienie w podziale na grupy wiekowe (stan w dniu 31.12.2016 r.)

Zatrudnienie z uwzględnieniem poziomu wykształcenia (stan w dniu 31.12.2016 r.)

Zatrudnienie w GUS według płci (stan w dniu 31.12.2016 r.)

Statystyki o statystyce

Publikacje

Statystyka publiczna stanowi niezbędny element w informacyjnym systemie społeczeństwa demokratycznego, dostarczając oficjalne dane statystyczne o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz o środowisku naturalnym organom władzy państwowej, administracji publicznej rządowej i samorządowej oraz sektorowi gospodarczemu i społeczeństwu.

Działalność publikacyjna GUS i urzędów statystycznych wynika z Programu badań statystycznych statystyki publicznej i realizowana jest zgodnie z planem wydawniczym na dany rok.

W 2016 r. GUS wydał 151 publikacji, natomiast urzędy statystyczne – 220 publikacji. Ponadto na portalu informacyjnym GUS oraz urzędów statystycznych ukazało się 386 notatek i informacji bieżących.

Statystyka publiczna w mediach

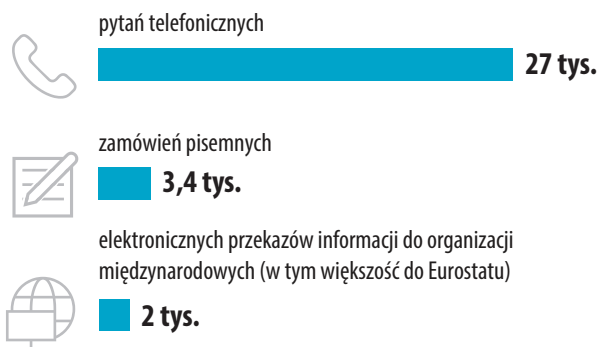
- W 2016 r. w prasie ogólnopolskiej ukazało się 3166 publikacji, których autorzy wykorzystywali dane statystyczne GUS. Największym zainteresowaniem cieszyły się zagadnienia związane z rynkiem pracy (418), rachunkami narodowymi (394), wynagrodzeniami (265), cenami (244) oraz z demografią (240).
- W mediach elektronicznych w 2016 r. ukazało się 9530 publikacji, przy czym największym zainteresowaniem cieszyły się rachunki narodowe (1236), rynek pracy (1103), ceny (851), demografia (700) i rolnictwo (610).
- W mediach regionalnych w 2016 r. wykorzystywano dane statystyczne 1568 razy.

Wydział Współpracy z Mediami udzielił ponad 400 pisemnych odpowiedzi na zapytania dziennikarzy. Zdecydowana większość zamówień dziennikarzy (ok. 10 tys.) realizowana była na bieżąco podczas rozmów telefonicznych.

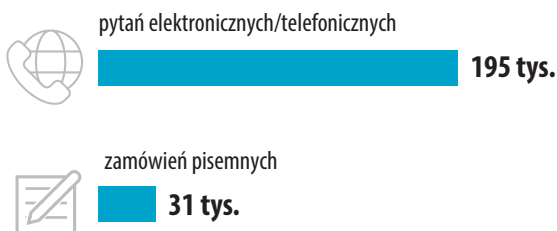
Odbiorcy indywidualni z kraju i zagranicy

W 2016 r. Centralne Informatorium Statystyczne i informatoria w urzędach statystycznych obsłużyły:

Centralne Informatorium Statystyczne

Informatoria w urzędach statystycznych

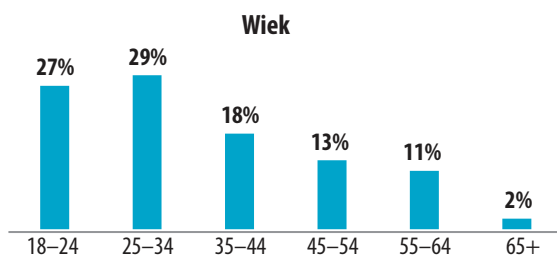
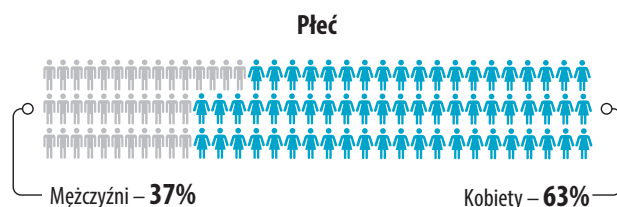

Portal Informacyjny GUS

Portal Informacyjny GUS jest jednym z najbardziej popularnych portali administracji rządowej. W 2016 r. portal miał 2,9 mln użytkowników, którzy odwiedzili go ponad 17 mln razy (średnio około 48 tys. odsłon dziennie), z czego około 8% stanowili użytkownicy urządzeń mobilnych.

Z portalu pobrano ponad 1 mln plików, najczęściej były to wskaźniki makroekonomiczne, Rocznik Demograficzny 2015, Mały Rocznik Statystyczny Polski 2015 oraz Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2015.

Statystyczny użytkownik Portalu Informacyjnego GUS

Największa liczba odsłon z woj. mazowieckiego

średni czas spędzony na stronie

godziny, w których portal jest najczęściej odwiedzany

Spotkania edukacyjne

Działania edukacyjne są kierowane do różnych grup beneficjentów i mają na celu przekazywanie wiedzy na temat statystyki, systemu statystyki publicznej, badań statystycznych i interpretowania wyników badań. W zamierzeniu efektem tych działań jest zwiększanie świadomości społecznej w odniesieniu do roli i znaczenia statystyki publicznej dla funkcjonowania państwa, a także rozwijanie umiejętności korzystania z zasobów statystyki publicznej. Te działania mają przyczynić się do budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Zestawienie liczby osób przyjętych na praktyki i staże w 2016 r. (stan na 24.01.2017 r.)

Urzędy statystyczne/GUS	Praktyka	Staż	Stażyści z zagranicy	Razem
Ogółem	151	22	8	181
US Białystok	2	0	0	2
US Bydgoszcz	12	2	1	15
US Gdańsk	15	0	0	15
US Katowice	12	1	1	14
US Kielce	5	3	0	8
US Kraków	2	3	0	5
US Lublin	8	0	0	8
US Łódź	1	2	0	3
US Olsztyn	6	1	0	7
US Opole	12	0	0	12
US Poznań	0	0	0	0
US Rzeszów	13	5	0	18
US Szczecin	12	1	2	15
US Warszawa	5	0	0	5
US Wrocław	12	2	0	14
US Zielona Góra	0	0	0	0
GUS	34	2	4	40

Olimpiada Statystyczna

Interdyscyplinarna Olimpiada Statystyczna, której I edycja wystartowała w październiku 2016 r., adresowana jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Głównym celem Olimpiady jest upowszechnianie wiedzy z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych, rozwijanie umiejętności korzystania z różnych źródeł i narzędzi analizy statystycznej. Organizatorami Olimpiady Statystycznej, którą swoim patronatem honorowym objęło Ministerstwo Edukacji Narodowej, są Główny Urząd Statystyczny, Polskie Towarzystwo Statystyczne oraz Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. Edwarda Lipińskiego w Kielcach. Partnerami wydarzenia są również Narodowy Bank Polski oraz wybrane uczelnie z całego kraju.

Rywalizacja odbywa się w trzech etapach – szkolnym, okręgowym i ogólnopolskim. Do testu wiedzy on-line (etap szkolny) przystąpiło blisko 2,5 tys. uczniów z 290 szkół z całej Polski. Do kolejnego etapu (testu pisemnego) zakwalifikowało się 604 uczestników. Osoby z największą liczbą punktów przystąpiły do części ustnej.

W etapie centralnym wezmą udział zwycięzcy zawodów okręgowych (najlepsza osoba z danego województwa) oraz 54 osoby z najlepszymi wynikami testu w skali kraju. 29 marca 2017 r. 70 uczestników przystąpi do testu on-line. 30 najlepszych będzie walczyć o tytuł laureata w etapie ustnym. Finał Olimpiady Statystycznej odbędzie się 19 kwietnia 2017 r. w Głównym Urzędzie Statystycznym.

Na laureatów i finalistów I edycji Olimpiady Statystycznej czeka wiele nagród, w tym: indeksy na studia na wybranych uczelniach, promesy stypendialne, sprzęt elektroniczny i inne upominki. Nagrody zostaną przyznane również opiekunom trzech najlepszych uczestników oraz ich szkołom.

Zestawienie liczby działań edukacyjnych i ich uczestników w 2016 r. – stan na 24.01.2017 r.

Nazwa jednostki	Przedszkolaki		Uczniowie		Studenci		Kadra naukowo-akademicka		Administracja publiczna		Pozostałe grupy		Razem	
	D	U	D	U	D	U	D	U	D	U	D	U	D	U
Ogółem	107	2271	1942	45517	180	3974	24	637	44	967	93	3382	2390	56748
GUS	0	0	5	150	4	250	5	398	3	609	14	1024	31	2431
Urzędy statystyczne w województwach	107	2271	1936	45164	176	3724	19	239	41	358	75	2358	2354	5414
Centralna Biblioteka Statystyczna	0	0	1	203	0	0	0	0	0	0	4	0	5	203

D – liczba działań edukacyjnych, U – liczba uczestników.

Innowacje w statystyce publicznej

System STRATEG

Ważnym zadaniem statystyki jest zapewnienie informacji dla potrzeb zarządzania i planowania strategicznego. Informacje statystyczne są niezbędne dla diagnozy sytuacji wyjściowej oraz wyznaczania celów i priorytetów rozwojowych. GUS podjął się identyfikacji i usystematyzowania informacji istotnych z punktu widzenia zarządzania rozwojem oraz monitorowania polityki spójności Unii Europejskiej, do której nawiązują krajowe cele strategiczne. W wyniku tych działań 30 września 2013 r. udostępniony został system monitorowania rozwoju STRATEG, który zapewnia powszechny dostęp do dokumentów strategicznych i wskaźników wykorzystywanych do monitorowania ich realizacji. STRATEG jest unikalnym narzędziem stworzonym w celu usprawnienia procesu monitorowania rozwoju i ewaluacji działań podejmowanych w ramach polityki spójności.

Zawartość portalu STRATEG, jego nowoczesny wygląd i łatwość obsługi sprawiają, że cieszy się on popularnością wśród różnych grup użytkowników. O jego atrakcyjności decyduje uporządkowana zawartość informacyjna, przyjazna konstrukcja i intuicyjne użytkowanie. Nowoczesne formy prezentacji informacji statystycznych zachęcają do analizowania celów i działań polityki spójności oraz pogłębiania świadomości kształtowania polityki na rzecz rozwoju. STRATEG jest popularnym narzędziem m.in. wśród nauczycieli akademickich i studentów.

Mając na uwadze potrzebę doskonalenia systemu, na bieżąco prowadzona jest współpraca z głównymi użytkownikami w celu dostosowania STRATEG-a do ich potrzeb. Sukcesywnie wprowadzane są kolejne dokumenty o charakterze strategicznym oraz wzbogacany jest zakres informacyjny systemu. Dbając o satysfakcję osób korzystających z portalu, systematycznie rozwijane są także jego funkcje.

Aplikacja Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju

W lutym 2016 r. na Portalu Informacyjnym GUS została udostępniona **Aplikacja Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju** (WZR). Jest ona jednym z nielicznych w Europie publicznie dostępnych narzędzi służących do monitorowania zrównoważonego rozwoju. Aplikacja WZR spotkała się z zainteresowaniem ze strony członków Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS) oraz środowisk naukowych.

Aplikacja WZR zawiera zestaw **ponad 200 mierników** w trzech modułach – krajowym (Polska, kraje członkowskie UE), regionalnym (NTS 1, NTS 2) oraz lokalnym (NTS 4).

Wskaźniki pogrupowano według dziedzin w ramach czterech ładów – społecznego, gospodarczego, środowiskowego oraz instytucjonalno-politycznego.

W Aplikacji WZR zastosowano następujące rozwiązania do wyszukiwania informacji o wskaźnikach:

- rozwijalne „drzewo”, porządkujące mierniki według tematów,
- alfabetyczną listę wskaźników,

- grupowanie według poziomu terytorialnego,
- grupowanie według stanu zasilenia bazy,
- wyszukiwarke pojedynczych wyrazów i fraz – w całej bazie, w obszarze zdefiniowanym przez użytkownika (w nazwie wskaźnika, metryce i słowniku pojęć).

Aplikacja WZR jest otwarta i elastyczna – planowane jest jej rozszerzenie o moduł globalny ze wskaźnikami do pomiaru realizacji Celów Agendy 2030. Prace nad nowym modulem wpisują się w plan działań w zakresie wdrażania Agendy na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030. Moduł globalny umożliwi prowadzenie regularnych i całościowych przeglądów realizacji jej celów na

MODUŁ KRAJOWY

Polska
Unia Europejska
kraje członkowskie UE

MODUŁ REGIONALNY

Polska
Regiony
Województwa

MODUŁ LOKALNY

Polska
Powiaty

Analizę informacji ułatwiają narzędzia do wizualizacji danych w postaci wykresów, dostosowane do potrzeb użytkowników niedowidzących.

W 2016 r. przeprowadzono szkolenia na temat zasobów informacyjnych Aplikacji WZR oraz jej funkcjonowania, skierowane do pracowników resortu statystyki publicznej.

poziomie naszego kraju. Zostanie też wykorzystany do informowania ONZ o postępach we wdrażaniu Celów Agendy 2030 oraz pozwoli na identyfikację krajowych wyzwań w obszarze zrównoważonego rozwoju. Aplikacja WZR stanowić będzie również narzędzie służące przekazywaniu wskaźników zrównoważonego rozwoju do Eurostatu.

W planach przewidziano stworzenie wersji aplikacji dedykowanej urządzeniom mobilnym.

Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Główny Urząd Statystyczny jest instytucją kluczową w zakresie tworzenia spójnego i skutecznego systemu monitorowania polityki spójności. Swoje zadania w tym zakresie realizuje poprzez opracowywanie nowych wskaźników, dezagregację wskaźników już dostępnych na niższe poziomy terytorialne oraz systematyczne doskonalenie narzędzi i systemów monitorowania, w tym systemu STRATEG. Powyższe działania zostały rozpoczęte w perspektywie finansowej 2007–2013 i obecnie są kontynuowane w ramach trzyletniego projektu „Statystyka dla polityki spójności. Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz programowania i monitorowania polityki spójności po 2020 roku” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 (PO PT).

W ramach zadań projektu są prowadzone nowe badania, analizy i ekspertyzy; kontynuowane wybrane badania poprzez rozszerzenie ich zakresu lub opracowanie metod szacowania wybranych kategorii wskaźników na niedostępnych do tej pory poziomach szczegółowości tematycznej/agregacji przestrzennej. Nadal nowym zadaniem jest włączanie się statystyki publicznej w prace związane z wykorzystaniem danych jednostkowych dla celów prowadzenia ewaluacji kontrfaktycznych efektywności publicznych interwencji. Prace badawcze prowadzone są w następujących obszarach tematycznych: rynek pracy, ubóstwo i wykluczenie społeczne, monitorowanie obszarów funkcjonalnych, energetyka, usługi publiczne, gospodarka, B+R, innowacyjność, ICT, środowisko. Wyniki realizowanych badań są publikowane na dedykowanej projektowi stronie internetowej

oraz upowszechniane poprzez konferencje i seminaria organizowane dla uczestników systemu realizacji polityki spójności.

W 2016 r., dla podsumowania przemian obserwowanych w Polsce i krajach Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2007–2013, wydana została publikacja *W drodze do spójności. Polskie regiony 2007–2013*.

Dla zapewnienia niezbędnych zasobów ludzkich oraz warunków gwarantujących sprawne działania na rzecz polityki spójności, GUS realizuje również projekt, współfinansowane ze środków PO PT, mające na celu wsparcie wynagrodzeń i stanowisk pracy pracowników zaangażowanych w monitorowanie polityki spójności.

Wybrane publikacje i badania realizowane przez służby statystyki publicznej w 2016 r.

Badanie Ruchu Transgranicznego

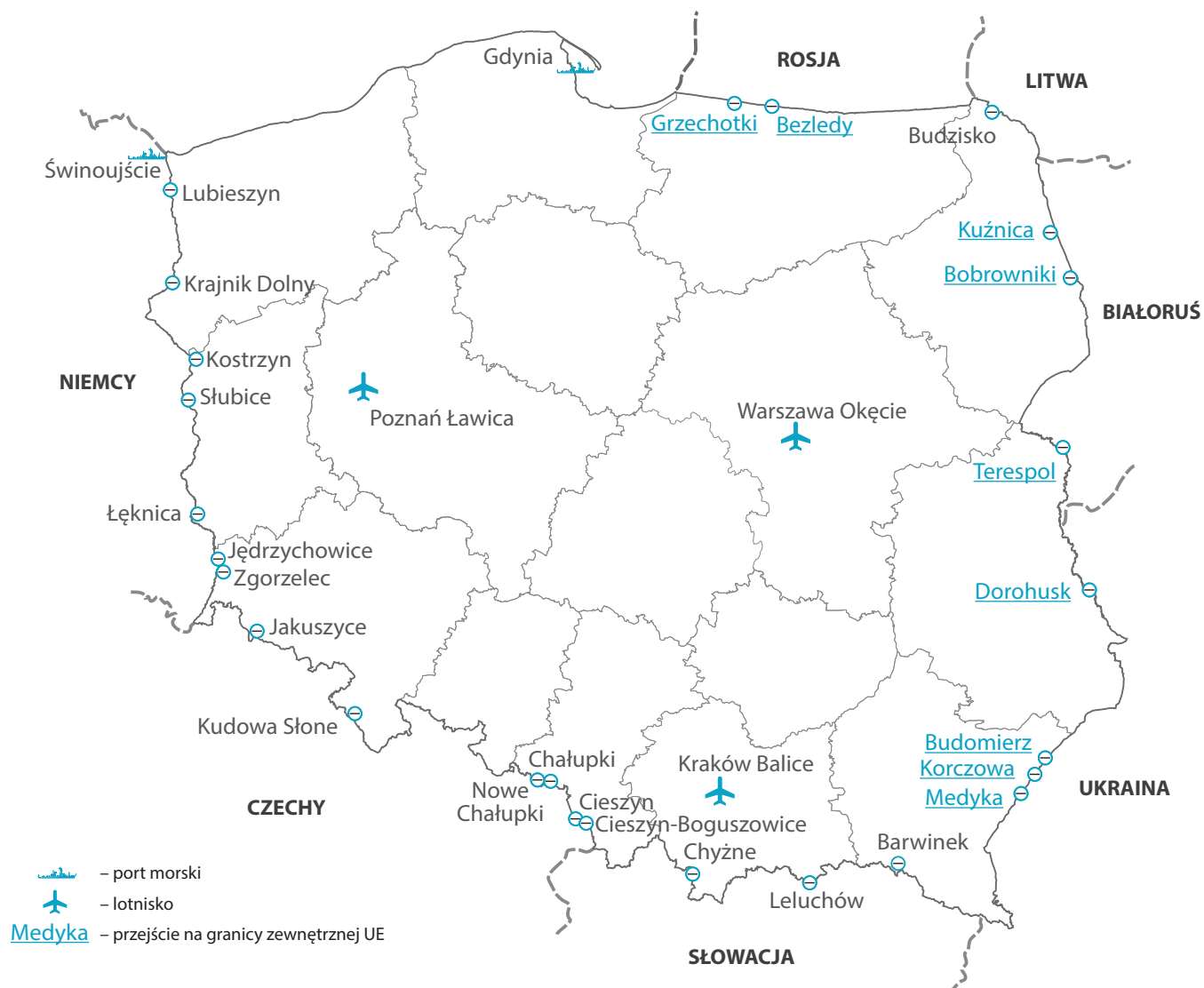
Urząd Statystyczny w Rzeszowie, jako jednostka autorska, prowadził w 2016 r. dwa badania reprezentacyjne przyjazdów nierezydentów do Polski oraz uczestnictwa w podróżach krajowych i zagranicznych mieszkańców naszego kraju. Badania te dostarczają jednorodnych pod względem metodologicznym informacji na potrzeby statystyki w dziedzinie turystyki, rachunków narodowych, bilansu płatniczego oraz obszarów transgranicznych. Badanie prowadzono na podstawie Porozumienia z dnia 11 lutego 2015 r. zawartego pomiędzy Głównym Urzędem Statystycznym, Narodowym Bankiem Polskim oraz Ministerstwem Sportu i Turystyki.

Badanie „**Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej**” było realizowane siedmiokrotnie w każdym kwartale na 26 lądowych przejściach granicznych, na 3 lotniskach oraz w 2 portach morskich. Celem badania było kwartalne oszacowanie ruchu granicznego na granicy Polski z innymi krajami EU, liczby podróży nierezydentów do Polski (turystów oraz odwiedzających jednodniowych), wartości wydatków poniesionych w związku z podróżą, a także charakterystyki przyjeżdżających nierezydentów według wybranych cech, w tym przekraczających granicę w ramach małego ruchu granicznego.

Badanie „**Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach**” zostało przeprowadzone w gospodarstwach domowych na terenie całej Polski na próbie ponad 18 tys. mieszkań w każdym kwartale. Celem badania było głównie dostarczenie informacji o skali uczestnictwa mieszkańców Polski w długo- i krótkookresowych podróżach krajowych i zagranicznych, kierunkach i celach wyjazdów oraz wartości wydatków związanych z podróżami. Pozyskane dane umożliwiają także scharakteryzowanie populacji wyjeżdżających według wybranych cech społeczno-demograficznych. W badaniu została zastosowana metoda CAPI, która umożliwiła skrócenie czasu realizacji wywiadu w gospodarstwie domowym, co z kolei wpłynęło na zmniejszenie obciążenia respondentów i ankieterów statystycznych.

W 2016 r. Urząd Statystyczny w Rzeszowie prowadził również pracę metodologiczną „Doskonalenie metodologii zintegrowanych badań statystycznych w zakresie podróży”. Celem pracy jest doskonalenie narzędzi badawczych oraz rozpoznanie nowych źródeł danych, w tym o charakterze Big Data, które mogłyby być wykorzystane do szacowania danych o podróżach. Została nawiązana współpraca z instytucjami, które gromadzą dane w zakresie ruchu drogowego w pobliżu granicy, tj. Niemieckim Instytutem Transportu (BASt), Litewskim Instytutem Badawczym Dróg i Transportu (KTTI), Krajową Spółką Autostradową (NDS) ze Słowacji oraz z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad. Po zakończeniu prac związanych z weryfikacją i analizą przydatności ww. danych planowane jest ich wykorzystanie do szacowania ruchu granicznego odpowiednio na granicy polsko-niemieckiej, polsko-litewskiej i polsko-słowackiej, co pozwoli ograniczyć częstotliwość badań, a tym samym zmniejszyć obciążenie ankieterów statystycznych oraz koszty badania.

Przejścia graniczne objęte badaniem „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej”

Opracowania sygnałne i publikacje

Opracowania z badań granicznych i w gospodarstwach domowych: informacja sygnałna po każdym kwartale, raz w roku publikacja *Ruch graniczny oraz wydatki cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą w 2015 roku* (wersja językowa polsko-angielska).

Opracowania zawierają charakterystykę zjawisk zachodzących na obszarach transgranicznych, w szczególności wydatków poniesionych w Polsce przez cudzoziemców i mieszkańców Polski za granicą, a także ruchu granicznego z uwzględnieniem m.in. celu podróży czy częstotliwości przekraczania granicy. Wyniki badań prezentowane są dla granicy zewnętrznej, wewnętrznej Unii Europejskiej na terenie Polski oraz dla portów morskich i lotnisk.

Monitoring obszarów przygranicznych dotyczący podmiotów gospodarki narodowej: raz w roku informacja sygnałna *Charakterystyka obszarów przygranicznych przy zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski – podmioty gospodarki narodowej* oraz publikacja *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej na obszarach przygranicznych przy zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski w 2015 roku* (wersja językowa polsko-angielska).

Opracowania zawierają charakterystykę podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w strefie przygranicznej przy zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski.

Informator o badaniach i opracowaniach dotyczących obszarów transgranicznych ukazujący się co 2 lata (wersja językowa polsko-angielsko-rosyjska). Publikacja prezentuje badania oraz opracowania poświęcone obszarom transgranicznym.

Publikacja, w opracowaniu której uczestniczy Urząd Statystyczny w Rzeszowie (we współpracy z GUS):

Turystyka w 2015 r. – raz w roku (wersja językowa polsko-angielska).

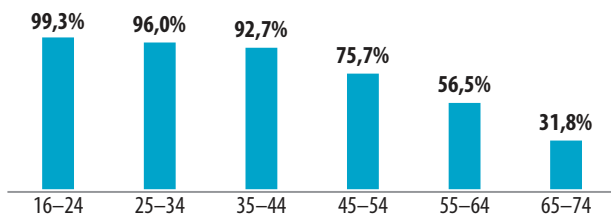
Publikacja prezentuje dane o infrastrukturze turystycznej i jej wykorzystaniu, uczestnictwie mieszkańców Polski w podróżach krajowych i zagranicznych, ruchu granicznym środków transportu oraz Polaków i cudzoziemców.

Spółczeństwo informacyjne

Badania dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach oraz w gospodarstwach domowych i wśród osób indywidualnych prowadzone są w urzędach statystycznych krajów członkowskich UE od 2002 r. Metodologia obu badań oparta jest na modelu opracowanym przez Eurostat po uzgodnieniach z ekspertami z urzędów statystycznych wszystkich krajów członkowskich, przedstawicielami Komisji Europejskiej oraz OECD. Jednocześnie podczas opracowywania formularzy i kwestionariuszy do badań brane są pod uwagę potrzeby krajowe zgłaszane podczas konsultacji przy sporządzaniu Programu badań statystycznych statystyki publicznej (PBSSP). Głównym celem badania jest obserwacja zmian dotyczących wyposażenia i wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych, w tym komputerów i Internetu, a także zaawansowanych usług dostępnych w Internecie. Badania prowadzone są co roku w kwietniu oraz w maju, a uzyskane wyniki publikowane są w październiku. Wskaźniki opisujące społeczeństwo informacyjne wykorzystuje się m.in. do planowania polityki rozwoju oraz monitorowania krajowych, regionalnych i wojewódzkich dokumentów strategicznych i programowych.

Korzystanie z internetu w 2016 r.

Osoby w wieku 16–74 lata

Cel korzystania z Internetu w sprawach prywatnych

w ciągu ostatnich 3 miesięcy w 2016 r.

Wybrane towary zamawiane przez Internet

w ciągu ostatnich 12 miesięcy w 2016 r.

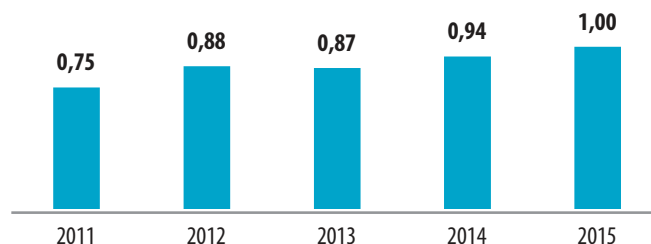
Działalność badawcza i rozwojowa (B+R)

Badanie statystyczne działalności badawczej i rozwojowej prowadzone jest w oparciu o zalecenia metodyczne stosowane w krajach OECD i Unii Europejskiej omówione w *Podręczniku Frascati 2002. Pomiar działalności naukowo-badawczej. Proponowane procedury standardowe dla badań statystycznych w zakresie działalności badawczo-rozwojowej*. Polskę obowiązuje również rozporządzenie wykonawcze Komisji UE z 2012 r., ustanawiające szczegółowe zasady wykonania decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie sporządzenia i rozwoju statystyk Wspólnoty w zakresie nauki i techniki (Dz. Urz. UE L 299 z 27 X 2012, s. 18–30).

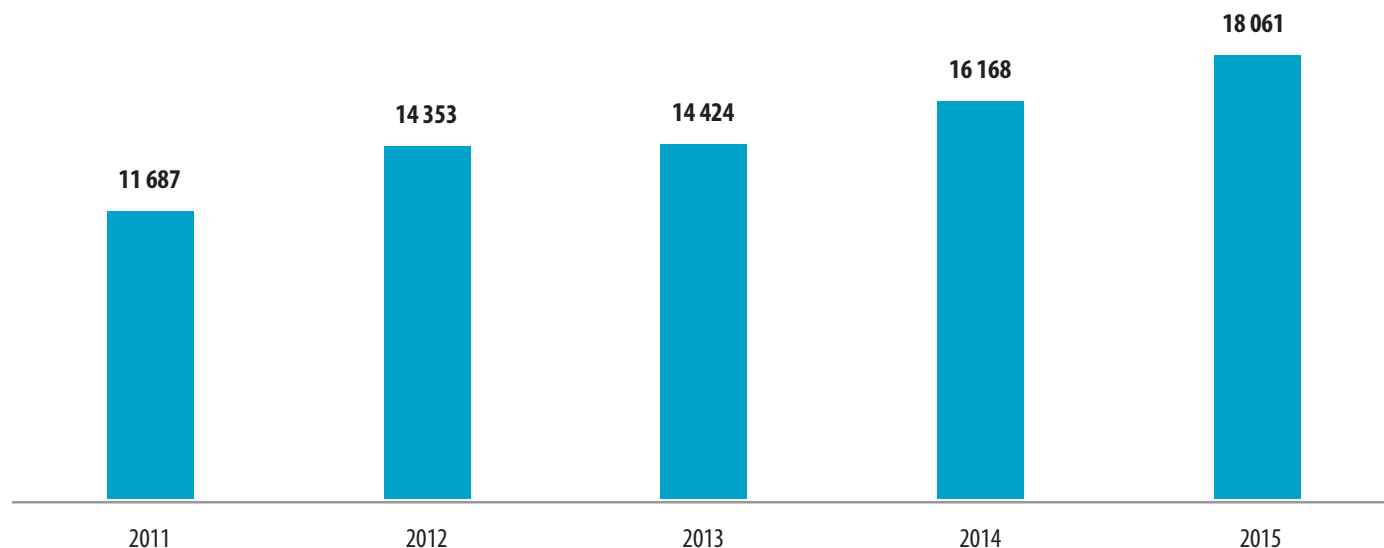
Działalność badawcza i rozwojowa to systematycznie prowadzone prace twórcze, podejmowane dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również w celu znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Obejmuje ona trzy rodzaje badań: badania podstawowe, stosowane (łącznie z przemysłowymi) oraz prace rozwojowe. Podstawowym wskaźnikiem działalności badawczej i rozwojowej, wykorzystywanym do porównań międzynarodowych, jest wskaźnik intensywności prac B+R, który określa udział nakładów krajowych brutto na B+R w PKB.

Działalność badawcza i rozwojowa to systematycznie prowadzone prace twórcze, podejmowane dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również w celu znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Obejmuje ona trzy rodzaje badań: badania podstawowe, stosowane (łącznie z przemysłowymi) oraz prace rozwojowe. Podstawowym wskaźnikiem działalności badawczej i rozwojowej, wykorzystywanym do porównań międzynarodowych, jest wskaźnik intensywności prac B+R, który określa udział nakładów krajowych brutto na B+R w PKB.

Relacja nakładów krajowych brutto na B+R do PKB w %

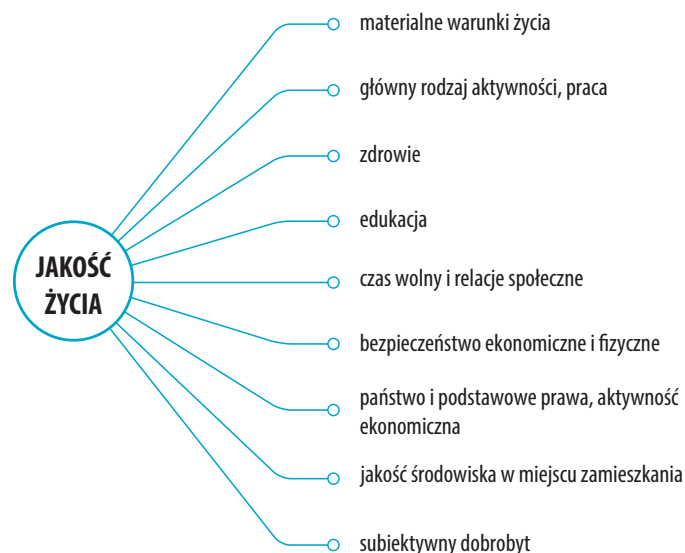
Nakłady krajowe brutto na badania naukowe i prace rozwojowe (GERD) w mln zł

Statystyczny pomiar jakości życia

Przyjęta przez GUS koncepcja statystycznego pomiaru jakości życia nawiązuje zarówno do zaleceń opracowanych w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego, jak i do bogatej tradycji polskich badań w tym zakresie. Podstawowym warunkiem dokonania wielowymiarowych ocen jakości życia jest integracja wiedzy dotyczącej różnych obszarów życia. Cel ten osiągnąć jest przez GUS zarówno poprzez wdrażanie wieloaspektowych ankietowych badań jakości życia, jak i poprzez łączenie informacji pochodzących z wielu źródeł danych, w tym badań ankietowych, sprawozdawczości statystycznej i źródeł administracyjnych.

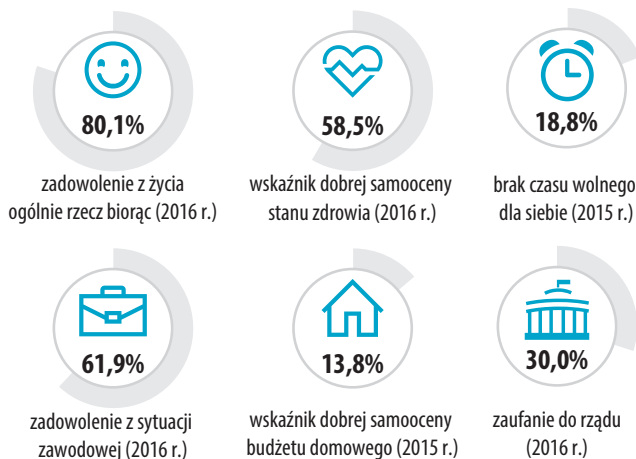
Zasadniczym badaniem stanowiącym podstawę wieloaspektowej diagnozy jakości życia jest cykliczne Badanie spójności społecznej (BSS). Szeroki zakres

przedmiotowy, który obejmuje zarówno obiektywne warunki życia, jak i subiektywny dobrobyt oraz możliwość zintegrowanej analizy danych jednostkowych dotyczących różnych obszarów życia sprawiają, że badanie to jest unikatowe w skali europejskiej. Wyniki ostatniej edycji BSS z 2015 r. są systematycznie udostępniane m.in. w postaci: notatek, folderów, publikacji analitycznych oraz infografik. Informacje oparte na wynikach BSS były także wielokrotnie prezentowane podczas wystąpień przedstawicieli GUS na konferencjach i seminariach organizowanych zarówno przez krajowe, jak i międzynarodowe instytucje i organizacje.

Przykładem łączenia informacji pochodzących z różnych źródeł jest coroczne opracowanie *Jakość życia w Polsce*. Prezentowany jest w nim zestaw około 60 wskaźników umożliwiających monitorowanie zjawisk społecznych związanych ze wszystkimi 9 obszarami tematycznymi uwzględnianymi w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego. W 2016 r. została opublikowana już trzecia edycja opracowania.

Wybrane podstawowe wskaźniki jakości życia

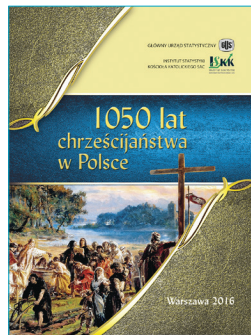
Wybrane publikacje

Polska w liczbach 2016

Folder zawierający podstawowe informacje dotyczące sytuacji społecznej i stanu gospodarki Polski w 2015 r. oraz w latach poprzednich. Publikacja przedstawia także wybrane informacje dotyczące regionów Polski. Znajdują się tu również dane o innych krajach Unii Europejskiej i Polsce na ich tle w 2015 r.

1050 lat chrześcijaństwa w Polsce

Publikacja jubileuszowa wydana z okazji obchodów 1050-lecia chrztu Polski. To 300-stronicowe opracowanie, bogato ilustrowane (zawierające mapy, wykresy i zdjęcia), jest adresowane do szerokiego kręgu odbiorców – zarówno młodzieży jak i osób dorosłych. Publikacja została przygotowana we współpracy z Instytutem Statystyki Kościoła Katolickiego SAC (ISKK), głównie na podstawie wyników badania „Statystyka obrządków Kościoła katolickiego w Polsce” oraz źródeł historycznych. W 11 monograficznych artykułach autorzy starali się przedstawić dzieje chrześcijaństwa i Kościoła katolickiego w Polsce na przestrzeni ponad dziesięciu wieków. *1050 lat chrześcijaństwa w Polsce* prezentuje szerokie spojrzenie na religijność w Polsce, jej uwarunkowania, przejawy i zróżnicowanie, jak również relacje między chrześcijaństwem a tożsamością narodową. Publikacja może pomóc w lepszym zrozumieniu miejsca, które zajmuje chrześcijaństwo w dziejach naszego kraju.

Spółeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2012–2016

Publikacja prezentuje przegląd i omówienie wyników badań z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego prowadzonych przez służby statystyki publicznej. Wyniki te są podstawowym źródłem informacji dla diagnozy i monitorowania realizacji celów założonych w przyjętej polityce rozwoju.

Publikacja w sposób wszechstronny przedstawia aspekty rozwoju gospodarki cyfrowej, włączając rozwój sektora ICT, wykorzystanie ICT w gospodarce i gospodarstwach domowych oraz przez członków tych gospodarstw w wieku od 16 do 74 lat. W tej publikacji znajdziemy również porównania z innymi krajami UE.

Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2013–2015

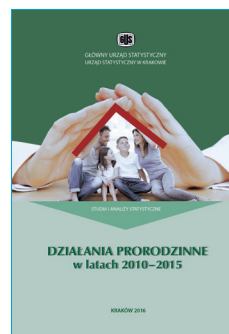

Statystyka publiczna prowadzi szereg badań związanych z tematyką szeroko pojętej innowacyjności. Wśród nich specjalne miejsce zajmują badania działalności innowacyjnej, prowadzone w oparciu o standardową międzynarodową metodologię przedstawioną w *Podręczniku Oslo*, opracowanym pod egidą

OECD i Eurostatu. W niniejszej publikacji przedstawiono działalność innowacyjną przedsiębiorstw w przemyśle oraz w sektorze usług w latach 2013–2015. Dane dotyczą m.in. nakładów na działalność innowacyjną, ochrony własności intelektualnej oraz współpracy z innymi jednostkami w zakresie tej działalności. Wyniki

badań innowacyjności są często i szeroko wykorzystywane w analizach innowacyjności, programach, strategiach, polityce rozwoju, porównaniach międzynarodowych.

Działania prorodzinne w latach 2010–2015

Opracowanie przedstawia szeroko rozumiane działania prorodzinne, czyli formy działalności państwa, samorządu lokalnego oraz organizacji non profit wspierające rodziny z dziećmi oraz rodziny z osobami niepełnosprawnymi w latach 2010–2015. Temat główny poprzedza charakterystyka ogółu rodzin, w tym rodzin z dziećmi,

do których jest kierowane wsparcie oraz szeroka analiza warunków życia rodzinnych gospodarstw domowych. Publikację przygotowano na podstawie danych uzyskiwanych bezpośrednio z badań statystyki publicznej, jak również na podstawie danych pochodzących z rejestrów administracyjnych.

Kapitał ludzki w Polsce w 2015 r.

Na potrzeby niniejszej publikacji przyjęto definicję OECD mówiącą, że kapitał ludzki to wiedza, umiejętności, zdolności oraz inne właściwe jednostce atrybuty ułatwiające tworzenie osobistego, społecznego oraz ekonomicznego dobrostanu. Publikacja *Kapitał ludzki w Polsce w 2015 r.* prezentuje wskaźniki pozwalające na

prowadzenie badań i analiz w następujących obszarach: demografia, zdrowie, edukacja, rynek pracy, kultura, nauka, technologia i innowacje oraz ekonomiczne

i społeczne uwarunkowania rozwoju kapitału ludzkiego. Dane prezentowane w publikacji pochodzą ze zbiorów statystyki publicznej oraz źródeł pozastatystycznych.

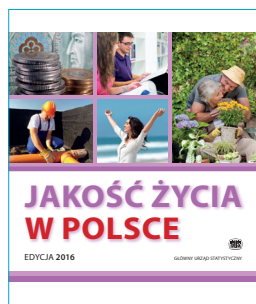
Budżet czasu ludności 2013 cz. II

W publikacji zostały przedstawione wyniki badania budżetu czasu ludności, zrealizowanego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. i jest to kolejne opracowanie dotyczące tego tematu. Podobnie jak wydanie z 2015 r., zawiera wyniki badania przeprowadzonego w oparciu o metodologię zalecaną przez Eurostat.

Wyniki badania budżetu czasu dostarczają informacji na temat organizacji czasu gospodarstw domowych oraz ich członków i stanowią ważną podstawę do wnioskowania o wielu aspektach jakości życia ludności. Porównanie wyników badania z 2013 r. z poprzednim, zrealizowanym w latach 2003/04, daje możliwość obserwacji zmian w gospodarowaniu czasem w okresie istotnych przemian społecznych i gospodarczych w naszym kraju na początku XXI wieku.

Jakość życia w Polsce. Edycja 2016

Trzecia edycja opracowania prezentuje zaktualizowany zestaw podstawowych wskaźników umożliwiających ocenę ważnych obszarów jakości życia. Wskaźniki te dotyczą zarówno obiektywnych warunków życia, jak również odczuwanej przez poszczególne

osoby subiektywnej jakości życia. W ramach szeroko rozumianych warunków życia brane są pod uwagę

m.in. takie obszary tematyczne, jak: materialne warunki życia, zdrowie, edukacja, aktywność ekonomiczna, czas wolny i relacje społeczne, osobiste bezpieczeństwo, jakość państwa i podstawowe prawa, a także jakość środowiska naturalnego w miejscu zamieszkania. Pomiar dobrobytu subiektywnego obejmuje natomiast postrzeganą jakość życia, tzn. satysfakcję, jaką ludzie czerpią z różnych jego aspektów oraz z życia jako całości, a także elementy dotyczące odczuwanych stanów emocjonalnych oraz systemu wartości. Publikacja prezentuje najbardziej aktualne dane odnoszące się głównie do lat 2015 i 2016.

Na ścieżce zrównoważonego rozwoju

Publikacja przygotowana w związku z wyznaczeniem przez ONZ celów zrównoważonego rozwoju, ujętych w tzw. Agendzie 2030. Pojęcie zrównoważonego rozwoju wywodzi się z leśnictwa. Sprowadzało się do tego, że w lesie można było wyciąć tylko tyle drzew, ile mogło wyrosnąć w ich

miejsce – by zachować i chronić substancję leśną. Obecne rozszerzone pojęcie zrównoważonego rozwoju zostało sformułowane przez World Commission on Environment and Development (WCED) w raporcie „Nasza wspólna przyszłość” z roku 1987. Publikacja GUS prezentuje inicjatywy, które przyczyniają się do wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju. W opracowaniu przedstawiono także wyzwania dla statystyki publicznej oraz praktyczne działania Głównego Urzędu Statystycznego i urzędów statystycznych w tym zakresie. Pozycja jest adresowana do wszystkich, którzy chcą dowiedzieć się i zrozumieć, na czym polega idea zrównoważonego rozwoju oraz co ją łączy ze statystyką.

Nowe badania w 2016 r.

Jednym z zadań Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego jest rozpoznawanie zapotrzebowania na informacje i analizy statystyczne oraz przygotowywanie na tej podstawie rocznych programów badań statystycznych statystyki publicznej, których zakres tematyczny jest w możliwie największym stopniu dostosowywany do potrzeb krajowych i międzynarodowych odbiorców informacji statystycznych.

Program badań statystycznych statystyki publicznej (PBSSP) na rok 2016 przygotowany został przez Główny Urząd Statystyczny wspólnie z innymi instytucjami, kierowanymi przez organy upoważnione do prowadzenia oficjalnych badań statystycznych na podstawie ustawy o statystyce publicznej. W programie, oprócz badań stałych (prowadzonych corocznie), ujęte są także badania cykliczne (prowadzone co 2 i więcej lat) oraz badania nowe, które docelowo mogą być badaniami stałymi, cyklicznymi bądź jednorazowymi.

Badania stałe pozwalają na obserwację procesów demograficznych, społecznych, gospodarczych oraz środowiska naturalnego oraz zapewniają możliwość oceny dynamiki zachodzących zjawisk. Zakres badań stałych jest modyfikowany w odniesieniu do zmian w procesach społeczno-gospodarczych. Współcześnie zachodzą istotne zmiany w otaczającej nas rzeczywistości, dlatego też statystyka publiczna wychodzi naprzeciw oczekiwaniom odbiorców, poszerzając w każdym roku ofertę informacyjną i wprowadzając do programu nowe badania.

Zakres tematyki badawczej w PBSSP na rok 2016 rozszerzony został o trzy nowe tematy.

Dostęp do usług

Nowe badanie „Dostęp do usług” będzie cyklicznym modulem przy Europejskim Badaniu Warunków Życia Ludności (EU-SILC). Zestaw dodatkowych pytań modułowych w 2016 r. dotyczył kwestii dostępu do usług opiekuńczych i edukacyjnych oraz związanych z nimi kosztów ponoszonych przez gospodarstwa domowe. Zadane pytania pozwoliły na zebranie informacji na temat zakresu korzystania gospodarstw domowych ze zorganizowanej dziennej opieki nad dziećmi do lat 12, edukacji formalnej i kształcenia przez całe życie, usług opieki zdrowotnej oraz profesjonalnej opieki domowej dla osób potrzebujących.

Wyniki badania, reprezentatywne dla kraju jako całości, w podziale na cechy społeczno-ekonomiczne (w tym wiek, płeć, poziom wykształcenia), zawierają informacje o korzystaniu z usług, ich finansowaniu oraz o istnieniu niezaspokojonych potrzeb w tym zakresie.

Rachunki środowiskowe i ekonomiczne dla lasów

W konsekwencji włączenia rachunku satelitarnego leśnictwa do Europejskich Rachunków Ekonomicznych Środowiska jako modułu leśnego do PBSSP na rok 2016, wprowadzone zostało nowe badanie „Rachunki środowiskowe i ekonomiczne dla lasów”, docelowo realizowane jako badanie stałe, wykorzystujące wyniki innych badań z roku 2014. Celem badania było sporządzenie zestawu informacji charakteryzujących lasy i leśnictwo w Polsce w celu kompleksowego zobrazowania ich roli w gospodarce narodowej. Dane obejmowały rachunki ekonomiczne leśnictwa uwzględniające wartość przyrostu zasobów drzewnych na pniu, bilanse zasobów leśnych w jednostkach fizycznych i monetarnych oraz bilanse węgla w biomasie drzewnej i ekosystemie leśnym. Dane opracowuje się na potrzeby krajowe i międzynarodowe (Eurostat). Wyniki badania za 2014 r. dostępne są od sierpnia 2016 r.

Transport intermodalny

W związku z potrzebą posiadania danych do monitorowania realizacji celów Białej Księgi (plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu) przyjętej przez Komisję Europejską w marcu 2011 r., do PBSSP na rok 2016 wprowadzone zostało nowe badanie „Transport intermodalny”, realizowane jako stałe. Duże zainteresowanie informacjami na temat transportu intermodalnego wyraziły także instytucje rządowe, instytuty naukowo-badawcze oraz przedsiębiorcy. Głównym celem badania było pozyskanie informacji o lokalizacji, infrastrukturze i wyposażeniu w sprzęt, poziomie zapleczy parkingowo-manewrowych i wydajności poszczególnych terminali intermodalnych w Polsce. Badanie ma pomóc w identyfikacji łańcuchów transportowych w przewozach krajowych i międzynarodowych, tworzonych przy współdziałaniu dwóch lub więcej rodzajów transportu, z wykorzystaniem zunifikowanych jednostek ładunkowych (kontenery, nadwozia wymienne, naczepy siodłowe). Dane na ten temat będą dostępne we wrześniu 2017 r.

Statystyka długu publicznego

W związku z nowymi potrzebami statystyki publicznej Departament Rachunków Narodowych GUS we współpracy z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu opracował dwa nowe sprawozdania statystyczne:

- **AP-01** Statystyczna ankieta przedsiębiorstw z kapitałem publicznym:
- **RF-03** Sprawozdanie jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Sprawozdanie AP-01 ma na celu zbieranie informacji niezbędnych do przeprowadzania analiz klasyfikacji sektorowej jednostek zgodnie z wymogami Europejskiego

Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010). W ramach badania będą zbierane informacje, dzięki którym możliwa będzie ocena stopnia kontroli sektora instytucji rządowych i samorządowych w badanych podmiotach.

Badaniem AP-01 objęte będą jednostki z kapitałem publicznym, których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej. W kartotece badania znajdzie się około 3 tys. jednostek. Po raz pierwszy badanie będzie realizowane w roku 2017, pozyskane zostaną wówczas dane za rok 2016.

Formularz RF-03 pozwoli na zbieranie informacji służących do opracowania danych w ramach notyfikacji fiskalnej deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Swoim zakresem obejmie zagadnienia i transakcje nieobjęte sprawozdawczością budżetową jednostek samorządu terytorialnego (JST), takich jak: leasing zwrotny, inwestycje w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym dotyczące poprawy efektywności energetycznej, zobowiązania ogółem, przejęcie i umorzenie zobowiązań, długoterminowe zobowiązania nienazwane (tzw. kredyty handlowe), dywidendy otrzymane, podwyższenie kapitału w spółkach, udzielone gwarancje i poręczenia, w tym gwarancje standaryzowane, pożyczki i kredyty zagrożone oraz nieskonsolidowany bilans JST. Badanie stanowi uzupełnienie istniejącej sprawozdawczości budżetowej i statystycznej, pozwala na pozyskanie informacji o transakcjach coraz powszechniej realizowanych przez JST, których nie można bezpośrednio zidentyfikować i ocenić na podstawie istniejących źródeł.

Informacje w ramach sprawozdania RF-03 po raz pierwszy zostaną zebrane w roku 2018 i dotyczyć będą roku 2017. Sprawozdaniem zostanie objętych 2826 jednostek samorządu terytorialnego.

Obydwa formularze zostały przedstawione Komisji Europejskiej (Eurostatowi) i zostały bardzo pozytywnie ocenione przez KE jako narzędzie służące poprawie jakości opracowań realizowanych w Departamencie Rachunków Narodowych GUS, w tym w szczególności danych opracowywanych na potrzeby procedury nadmiernego deficytu.

Big Data

Współczesny świat oferuje nam coraz więcej rozwiązań ułatwiających codzienne życie, np. aplikację, która początkowo umożliwiała wymianę informacji nt. wolnych miejsc parkingowych na Brooklynie, a później rozszerzyła się o inne funkcje. Aplikacji tego typu wciąż przybywa. Niektóre łączą dane z różnych źródeł: typu GPS, systemy publiczne (np. system wypożyczania rowerów) itp. Innymi słowy wykorzystują i łączą dane z miejsc, o których być może nie pomyślelibyśmy jako o miarodajnych źródłach informacji. Takich nietypowych źródeł danych, które ludzkość może wykorzystywać na swoje potrzeby, jest coraz więcej. Nazywamy je Big Data, czyli w wielkim uproszczeniu dużymi, szybkozmiennymi wolumenami danych.

Statystyka publiczna, tak jak każdy inny obszar administracji państwowej, musi iść z duchem czasu, rozwijać się wraz z całą cywilizacją i w pełni korzystać z nowych technologii, jakie oferuje świat. Wyzwaniem dla oficjalnych statystyk staje się potrzeba zmierzenia się z alternatywnymi źródłami danych, które pojawiły się w różnorodnych środkach komunikacji społecznej. Nietypowe źródła danych, z uwagi na ich różnorodność, ilość i dostępność w czasie rzeczywistym (Big Data), mogą stanowić dla statystyki ogromny potencjał. W związku z tym statystyka publiczna angażuje się w prace krajowe i międzynarodowe w celu weryfikacji ich użyteczności oraz możliwości wykorzystania do oficjalnych statystyk. Planowane są intensywne

prace metodologiczne nad koncepcją zastosowania Big Data i opracowanie strategii ich wykorzystania w statystyce. Już teraz rozwijane są badania wykorzystujące analizy rynku pracy na podstawie danych ogólnodostępnych na stronach internetowych czy też wykorzystujące dane z urządzeń pomiarowych na drogach do badania transportu.

W obszarze zainteresowań statystyki znajdują się również:

- wykorzystanie danych od operatorów telekomunikacyjnych jako źródła do obliczania statystyk dotyczących turystyki czy codziennych dojazdów,
- obliczanie statystyk ruchu za pomocą sensorów zainstalowanych na drogach,
- wykorzystanie danych wygenerowanych przez użytkowników Twittera do analizy nastrojów i wykrywania aktywności turystycznej,
- analiza wolnych miejsc pracy, począwszy od ofert publikowanych na portalach internetowych.

Wykorzystanie Big Data nie tylko pozwoliłoby uzupełnić dane, którymi dysponuje statystyka, ale w przyszłości umożliwiłoby zastąpienie części obecnie funkcjonujących tradycyjnych badań. Dzięki temu udałoby się zredukować zaangażowanie obywateli w wypełnianie ankiet, a ankieterów statystycznych w zbieranie danych, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowej wysokiej jakości danych. W tym celu niezbędne są zmiany przepisów prawnych oraz szczegółowe prace analityczne w zakresie przydatności, jakości, metodologii oraz aspektów technicznych pozwalających na wykorzystywanie tych źródeł do badań statystycznych.

Współpraca międzynarodowa

Polska statystyka publiczna działa w ramach systemów statystycznych organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Polska: Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) i jej komisji regionalnej – Europejskiej Komisji Gospodarczej (EKG), Unii Europejskiej (UE) oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Współpracuje też z międzynarodowymi organizacjami statystycznymi.

W ramach współpracy Polska jest zobowiązana do **regularnego dostarczania danych statystycznych do baz danych** tych organizacji, a także uczestniczenia we wspólnych badaniach, analizach i działaniach, które dotyczą poprawy jakości statystyki i zapewnienia międzynarodowej porównywalności danych.

W roku 2016 przedstawiciele GUS aktywnie uczestniczyli m.in.:

Unia Europejska

- w pracach na forum Grupy Roboczej Rady UE ds. Statystyki (CWPS),
- w przygotowywaniu instrukcji i stanowisk dla przedstawicieli RP uczestniczących w posiedzeniach Rady Europejskiej i jej ciał przygotowawczych,
- w pracach ciał Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS), w tym zwłaszcza Komitetu ds. Europejskiego Systemu Statystycznego (ESSC) i Europejskiego

Forum Statystycznego oraz – na poziomie eksperckim – grup dyrektorów, roboczych i zadaniowych.

Polscy specjaliści współpracowali też z urzędami statystycznymi krajów spoza UE, m.in. w ramach Panelu Statystycznego Partnerstwa Wschodniego, a także rozwijali współpracę regionalną i transgraniczną, zazwyczaj na poziomie regionalnych urzędów statystycznych.

ONZ i EKG

- w posiedzeniach Komisji Statystycznej Narodów Zjednoczonych – UNSC (poziom światowy) oraz Konferencji Statystyków Europejskich – CES (poziom europejski),
- w spotkaniach grup eksperckich, roboczych oraz konferencjach.

OECD

- w posiedzeniu Komitetu ds. Statystyki i Polityki Statystycznej (CSSP),
- w spotkaniach grup roboczych OECD.

Prace prowadzone w ramach międzynarodowych systemów statystycznych w 2016 r. skupiały się przede wszystkim na tematach takich, jak:

- wdrażanie **Wizji Europejskiego Systemu Statystycznego 2020** – prace na forum Unii Europejskiej dotyczące rejestru przedsiębiorstw (ESBRs), danych administracyjnych (ADMIN), komunikacji (DIGI-COM), Big Data (BIGD) czy europejskiej statystycznej sieci wymiany danych (ESDEN),
- **wskaźniki monitorowania Agendy 2030** – udział w opracowaniu listy globalnych wskaźników

monitorujących Agendę 2030 oraz aktywna współpraca z Europejską Komisją Gospodarczą w obserwowaniu celów zrównoważonego rozwoju w regionie. GUS współpracuje również z innymi organizacjami międzynarodowymi w monitorowaniu celów Agendy 2030 (w tym z Eurostatem i OECD),

- **jakość produkowanych statystyk** – prace GUS nad Deklaracją Jakości ESS i w ramach projektu QUAL wspierającego Wizję ESS 2020. Wdrażanie akcji usprawniających funkcjonowanie statystyki publicznej po przeglądzie partnerskim,
- realizacja **priorytetów Europejskiego Programu Statystycznego** na lata 2013–2017 zgodnie z **Rocznym Programem Prac Eurostatu** na rok 2016,
- **promocja standardów statystycznych ESS** oraz polskich najlepszych praktyk na arenie międzynarodowej (wizyty studyjne w GUS),
- **inicjatywa REFIT** (Program Sprawności i Wydajności Regulacyjnej) – udział w negocjowaniu aktów prawnych dotyczących zintegrowanych badań: społecznych (IESS), gospodarczych (FRIBS) i gospodarstw rolnych (IFS) w ramach wieloetapowych konsultacji na forum Eurostatu, ESSC, CWPS,
- **statystyka a informacja geoprzestrzenna** – działania w ramach Europejskiego Forum ds. Geografii i Statystyki. Prezentacja wyników kolejnych etapów międzynarodowych projektów GEOSTAT, których celem jest tworzenie wizualizacji danych statystycznych w przestrzeni. Wymiana doświadczeń dotyczących prowadzonego przez GUS Portalu Geostatystycznego podczas Konferencji Statystyków Europejskich,
- **działania modernizacyjne** – na szczeblu ONZ – praca w komitetach modernizacyjnych Grupy Wysokiego

Szczegła ds. Modernizacji Statystyki, na szczeblu UE – działania modernizacyjne w ESS, wpisujące się w prace w ramach Wizji ESS 2020. Na poziomie krajowym zorganizowano w Krakowie warsztaty nt. szkoleń i zarządzania zasobami ludzkimi, w których wzięły udział 72 osoby z 34 państw. Warsztaty zostały bardzo wysoko ocenione przez wszystkich uczestników.

Zaangażowanie jednostek statystyki publicznej w projekty międzynarodowe

Istotnym elementem działań na arenie międzynarodowej jest udział służb statystyki publicznej w realizacji projektów dotacyjnych dofinansowywanych ze środków KE. Główne działania koncentrują się na **doskonaleniu statystyki krajowej do zmieniających się wymogów statystyki europejskiej (przy wypracowywaniu których aktywnie uczestniczy Polska)**. Służby polskiej statystyki publicznej korzystały w 2016 r. z dofinansowania KE dla projektów indywidualnych oraz aktywnie uczestniczyły w projektach międzynarodowych. GUS podpisał 15 nowych umów o dotacje monobeneficjariarzy oraz przystąpił do 4 projektów międzynarodowych. W roku 2016 służby statystyki publicznej realizowały łącznie 38 umów dofinansowanych z dotacji KE.

Na szczególną uwagę zasługuje udział polskich ekspertów w pilotażowych pracach międzynarodowego zespołu zajmującego się, w ramach **projektu ESSnet, przygotowaniem całego ESS do integracji źródeł Big Data** w procesach tworzenia oficjalnych statystyk. Projekt realizowany przez ponad 20 instytucji z krajów członkowskich UE ma szczególne znaczenie ze względu na długofalowe oddziaływanie na przyszły kształt statystyki publicznej. Cel wykorzystania Big Data w statystyce publicznej to redukcja obciążeń respondentów oraz zmniejszenie kosztów badań statystycznych.

Pracownicy resortu statystyki za granicą, wizyty delegacji zagranicznych w Polsce

Kierownictwo GUS uczestniczyło w 12 spotkaniach wysokiego szczebla. Eksperti GUS, urzędów statystycznych i innych jednostek podporządkowanych Prezesowi GUS uczestniczyli w 343 spotkaniach międzynarodowych, z czego ponad 67% spotkań zorganizowano w ramach UE. Ponadto resort statystyki publicznej przyjął 25 delegacji (ponad 150 osób) z różnych krajów i organizacji, które na terenie Polski zajmowały się szeroko pojętą tematyką statystyczną.

Do ważniejszych zorganizowanych w kraju spotkań należy zaliczyć wizytę pod przewodnictwem pani Mariany Kotzevy (wówczas zastępcy dyrektora generalnego Eurostatu) dot. modernizacji statystyki społecznej.

Jednostki polskiej statystyki publicznej przyjęły **stażystów** z krajów takich, jak: Albania, Armenia, Bośnia i Hercegowina, Kosowo, Mołdawia i Turcja. Celem staży było poznanie polskich doświadczeń w obszarach zainteresowań stażystów. Staże przyczyniły się do budowania wizerunku polskiej statystyki jako otwartej na współpracę międzynarodową.

Udział GUS w przedsięwzięciach podejmowanych na forach międzynarodowych, a także dostęp do danych porównywalnych w skali międzynarodowej służy **rozszerzeniu analiz porównawczych** w publikacjach polskiej statystyki publicznej. Aktywny udział w procesie tworzenia prawa, założeń, klasyfikacji oraz definiowania wskaźników gwarantuje uzyskanie wpływu na ich kształt, ułatwia też możliwie szybkie i bezproblemowe ich implementowanie do polskiego porządku statystycznego. W szerszym kontekście prowadzi natomiast do uzyskania **wysokiej jakości informacji statystycznych** dostarczanych przez polską statystykę publiczną, które gwarantują porównywalność na szczeblu międzynarodowym.

Ważne wydarzenia dla statystyki publicznej

Pierwsze półrocze 2016 r.

Lp.	Temat konferencji/seminarium (wydarzenia, których GUS lub urząd statystyczny był organizatorem/współorganizatorem)	Organizator/współorganizatorzy	Termin spotkania	Miejsce spotkania
1.	Spotkanie „Rola statystyki publicznej w procesie planowania i monitorowania polityki spójności na szczeblu regionalnym”	GUS – Departament Badań Regionalnych i Środowiska	2–4 marca	Serock
2.	Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Społeczne wyzwania edukacji statystycznej” (z okazji Dnia Statystyki Polskiej)	GUS – US w Gdańsku	17–18 marca	Gdynia
3.	Konferencja „Perspektywy demograficzne jako wyzwania dla polityki ludnościowej Polski”	Rządowa Rada Ludnościowa	26 kwietnia	Sejm RP
4.	Seminarium „Gospodarka oparta na wiedzy i innowacji motorem zrównoważonego rozwoju regionalnego. Zakres monitorowania oraz potrzeby informacyjne”	US w Zielonej Górze	10–11 maja	Sulechów
5.	Dni otwarte Funduszy Europejskich w GUS i urzędach statystycznych	GUS – Departament Informacji, urzędy statystyczne	12–13 maja	GUS, US-y
6.	Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Edukacja młodzieży a rynek pracy”	US w Opolu, Uniwersytet Opolski, Wojewódzki Urząd Pracy	17 maja	Uniwersytet Opolski
7.	Seminarium „Spotkanie ze statystyką. Statystyka i kłamstwo”	US w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy	4 czerwca	Bydgoszcz
8.	Seminarium „Perspektywy rozwoju demograficznego – wybrane konsekwencje ekonomiczne i społeczne”	Oddział Polskiego Towarzystwa Statystycznego w Warszawie	6 czerwca	US w Warszawie
9.	Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Jakość życia osób niepełnosprawnych na początku XXI w.”	US we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski, Fundacja „Nie widzę problemu”, Studenckie Koło Naukowe Rising Business Leaders	9–10 czerwca	Wrocław
10.	Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Statystyczna identyfikacja powiązań w przestrzeni społeczno-gospodarczej”	GUS – US w Poznaniu	14–15 czerwca	Poznań

Drugie półrocze 2016 r.

Lp.	Temat konferencji/seminarium (wydarzenia, których GUS lub urząd statystyczny był organizatorem/współorganizatorem)	Organizator/Współorganizatorzy	Termin spotkania	Miejsce spotkania
11.	Warsztaty nt. Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Szkoleń	GUS – Europejska Komisja Gospodarcza ONZ	7–9 września	Kraków
12.	Konferencja „Przestrzeń, gospodarka, społeczeństwo – wymiary mobilności Polaków w XXI w.”	GUS, US w Lublinie, Polskie Tow. Statystyczne – Oddział w Lublinie	26–27 września	Kazimierz Dolny
13.	Konferencja „Sytuacja demograficzna województwa łódzkiego jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej”	Rządowa Rada Ludnościowa, Wojewoda Łódzki przy współpracy US w Łodzi i Uniwersytetu Łódzkiego	29 września	Łódź
14.	Konferencja naukowo-praktyczna „Rozwój gospodarki społecznej na Dolnym Śląsku”	US we Wrocławiu, Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	14 października	Wrocław
15.	Międzynarodowe Seminarium „Wzrost znaczenia i rozwój badań statystycznych trzeciego sektora/ /ekonomii społecznej”	GUS – Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	27–28 października	GUS
16.	Konferencja pt. „Sytuacja demograficzna województwa wielkopolskiego jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej”	Rządowa Rada Ludnościowa, Wojewoda Wielkopolski, US w Poznaniu	7 listopada	Wielkopolski Urząd Wojewódzki
17.	Seminarium „NBP i GUS – dwa ogniwa edukacji ekonomicznej”	US w Krakowie, Oddział Okręgowy NBP	16 listopada	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie
18.	Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Jakość życia i spójność przestrzenna. Interakcje rozwoju i dobrostanu w kontekście lokalnym”	GUS (Program Operacyjny Pomoc Techniczna), Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	17–18 listopada	Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
19.	V Zielonogórskie Spotkania z Demografią. Konferencja Naukowa „Szanse i wyzwania rozwoju regionalnego w kontekście zmian demograficznych Europy”	US w Zielonej Górze, Uniwersytet Zielonogórski, Polskie Tow. Historyczne – Oddział w Zielonej Górze, Polskie Tow. Statystyczne – Oddział w Zielonej Górze	22–23 listopada	Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego
20.	Konferencja „Statystyka publiczna w służbie samorządu terytorialnego – nowe perspektywy i wyzwania”	GUS – US we Wrocławiu	1–2 grudnia	Wrocław
21.	Seminarium Naukowe „Rola Urzędu Statystycznego w Szczecinie w rozwoju statystyki morskiej w Polsce” (seminarium z okazji 20-lecia Ośrodka Statystyki Morskiej)	GUS, US w Szczecinie, Polskie Tow. Statystyczne – Oddział w Szczecinie	19 grudnia	Uniwersytet Szczeciński

Poza urzędem

Statystyka społecznie

Polska statystyka publiczna od początku swojego funkcjonowania za cel stawia sobie zapewnienie sprawnej i skutecznej realizacji zleconych jej zadań. Stale pamiętamy jednak o tym, że żadna praca nie jest na tyle ważna i pilna, by nie można było wykonać jej z troską o innych i otoczenie. Idea społecznej odpowiedzialności daje nam impuls do działań wykraczających poza nasze codzienne obowiązki zawodowe. Staramy się podnosić naszą świadomość w zakresie ochrony środowiska, profilaktyki zdrowotnej, wspieramy inicjatywy organizacji pozarządowych oraz środowiska osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2016 r. GUS i urzędy statystyczne aktywnie wspierały wiele akcji o charakterze charytatywnym. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- VIII Przegląd Dziecięcych Prezentacji Artystycznych „Kwiaty Integracji”, wydarzenie zorganizowane przez Przedszkole Integracyjne nr 137 im. Janusza Korczaka w Warszawie. Głównym założeniem przeglądu było ukazanie korzyści płynących z procesu integracji dzieci zdrowych i niepełnosprawnych.
- VII Mistrzostwa Polski Dzieci z Domów Dziecka w Piłce Nożnej, największą w Polsce sportową imprezę dla podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych. W tegorocznej edycji turnieju wzięło udział 40 drużyn z całej Polski, a na murawie zmagало się 400 młodych piłkarzy, którzy później otrzymali drobne upominki od Głównego Urzędu Statystycznego.

- „Szlachetną Paczkę” – projekt Stowarzyszenia WIOSNA, który w wyjątkowy sposób inspirował do dzielenia się dobrem z innymi ludźmi (akcją wsparli pracownicy GUS, CIS, ZWS, US Poznań, US Rzeszów, US Szczecin i US Kielce).

Statystycy wspierali także rzeczowo i finansowo domy dziecka, oddawali krew w akcjach honorowego krwiodawstwa organizowanych w Warszawie i Szczecinie. Pomagaliśmy również w aktywizacji osób stale bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (szkolenia – US Łódź, program resocjalizacji więźniów poprzez zatrudnianie ich do prac na rzecz urzędu US Wrocław, akcje zbierania nakrętek z napojów na rzecz zakupu wózków inwalidzkich). Wielu z nas włączało się w działania wolontariatu oraz aktywnie uczestniczyło w życiu społeczności lokalnych.

Za najważniejszy cel na najbliższe lata statystyka publiczna postawiła sobie zaangażowanie w działania związane z ogólnie pojętą tematyką niepełnosprawności.

Sportowcy w statystyce

W zdrowym ciele zdrowy duch – to hasło wyznaje wielu pracowników statystyki angażując się w różne formy aktywności sportowej. Sport po pracy to okazja do niezobowiązujących spotkań i zdrowej rywalizacji. Pozawodowe spotkania to także szansa na integrację zespołu i budowę pozytywnej atmosfery.

Duża grupa pracowników to aktywni fani **piłki siatkowej**. Drużyny zrzeszają pracowników GUS, ZWS, CIS oraz US Wrocław. Sportowcy, trenując z zaangażowaniem, odnoszą spore sukcesy. W 2016 r. siatkarze wzięli udział w XXVII Międzynarodowym Turnieju Statystyków w Piłce Siatkowej (EVS) w stolicy Słowacji – Bratysławie. W gronie 26 drużyn z całej Europy wszystkie

nasze zespoły znalazły się w pierwszej dziesiątce, zajmując 2., 7. i 9. miejsce. Obecnie nasi siatkarze przygotowują się do kolejnego turnieju w czerwcu 2017 r. w Wiesbaden (Niemcy).

W GUS, CIS i urzędach statystycznych działają **drużyny piłkarskie**. Co roku walczą w turnieju o Puchar Prezesa GUS. Ostatnie rozgrywki odbyły się w Warszawie. Wzięło w nich udział 11 drużyn – dziewięć z Polski, a także goście z zagranicy – zespoły z Czech i Węgier. Mecze w fazie grupowej były bardzo zaciekle, do finału turnieju zakwalifikowały się drużyny GUS i US Lublin. Po emocjonujących zmaganiach zwycięzcami (i jednocześnie obrońcami zeszłorocznego tytułu mistrzowskiego) została drużyna reprezentacji GUS. Organizatorem turnieju w 2017 r. będzie Urząd Statystyczny z Lublina.

Poza dyscyplinami zespołowymi, wśród pracowników statystyki publicznej można znaleźć liczne grono fanów indywidualnych aktywności sportowych, np. **tenisa ziemnego**.

Na terenie GUS znajduje się otwarty kort tenisowy pokryty czerwoną, ceglaną mączką. Gdy warunki atmosferyczne sprzyjają, można do woli ćwiczyć swoje umiejętności. Uwieńczeniem treningów jest rozgrywany co roku we wrześniu Turniej Tenisa o Puchar Prezesa GUS. Rozgrywki rozpoczynają się zazwyczaj już w piątek po pracy i trwają do niedzieli. To wydarzenie kulturalno-sportowe cieszy się ogromną popularnością nie tylko wśród pracowników GUS, ale także wśród rodzin i znajomych, którzy przychodzą kibicować graczom. Zgodnie z zasadami turnieju rozgrywane są: single kobiet i mężczyzn dla pracowników GUS, CIS, ZWS i CBS (również emerytów), debel mężczyzn i miksty – do tych kategorii mogą zgłaszać się pracownicy (również emeryci) wraz z osobą towarzyszącą spoza GUS. W sezonie, poza turniejem,

osoby na każdym poziomie zaawansowania mogą liczyć na treningi i gry doszkalające z doświadczonymi graczami z GUS.

Bieganie to zastrzyk energii, sposób na zdrową sylwetkę, odreagowanie stresu i ciekawe spędzanie czasu. Wiedzą to także statystycy, którzy angażują się w biegi i okolicznościowe maratony. Wśród inicjatyw biegowych należy wymienić Bydgoski Bieg Urodzinowy, zorganizowany przez Urząd Miasta Bydgoszczy z okazji 670. urodzin miasta. W biegu tym wzięły udział koleżanki z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy. W koszulkach z logo US dotarły w czołówce do mety, potwierdzając swoją doskonałą kondycję fizyczną i ducha sportowej rywalizacji. Z kolei w Zielonej Górze odbył się VII Drużynowy Bieg Winobraniowy. Statystyków reprezentowały dwie drużyny – USSTAT LOBR TEAM oraz BiegUSki. Każdy z zawodników miał do pokonania 2,5 km trasy biegnącej w ścisłym centrum Zielonej Góry. Na jedną milę pobiegli natomiast pracownicy Urzędu Statystycznego w Lublinie, oddając przy tym hołd poległym ofiarom komunizmu.

Wśród statystyków znajduje się też wielu fanów dwóch kółek, którzy rokrocznie walczą w European Cycling Challenge (rowerowej rywalizacji miast europejskich, największym wydarzeniu rowerowym w Europie). Drużyny urzędów statystycznych z Bydgoszczy, Gdańska, Warszawy, Łodzi, Poznania i Wrocławia „wykręciły” już tysiące kilometrów, walnie przyczyniając się do dominacji polskich miast w konkursie.

W kolejnym roku statystycy zamierzają również bić następne rekordy, liczyć pokonane kilometry, wygrane mecze i zdobyte puchary.

VIII Przegląd Dziecięcych Prezentacji Artystycznych „Kwiaty Integracji”, zorganizowany przez Przedszkole Integracyjne nr 137 im. Janusza Korczaka

Akcja honorowego krwiodawstwa zorganizowana w GUS 9 września 2016 r.

Członkowie zwycięskiej drużyny piłkarskiej GUS – finał turnieju o Puchar Prezesa GUS w Warszawie